

1961

7.

Triglav ima tisoč oči,
ko očnica v skalah cveti

10 leto

10

MISLI

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

Tel.: FA 7044

★

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
66 Gordon St.,
Paddington, N.S.W.

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
Sydney. Tel. 75-7094

KOLENDAR

Avгуст — Veliki srpan

- 1 T Vezi sv. Petra
- 2 S Porciunkula
- 3 Č Alfonz Ligvorij
- 4 P Dominik
- 5 S Marija Snežna
- ★ 6 N 11. pobinkoštna
- 7 P Kajetan, Donat
- 8 T Roman
- 9 S Janez Vianej
- 10 Č Lovrenc, mušeneц
- 11 P Suzana, Tiburcij
- 12 S Klara, devica
- ★ 13 N 12. pobinkoštna
- 14 P Evzebij
- ★ 15 T Vnebovzetje Mar.
- 16 S Joahim
- 17 Č Rok, Hijacint
- 18 P Agapit, Helena
- 19 S Ludovik, škof
- ★ 20 N 13. pobinkoštna
- 21 P Ivana Frančiška
- 22 T Sree Marijino
- 23 S Filip Benicij
- 24 Č Jernej, apostol
- 25 P Ludovik, kralj
- 26 S Zefirin
- ★ 27 N 14. pobinkoštna
- 28 P Avguštin
- 29 T Obglavljenje sv. Jan.
- 30 S Roza Limanska
- 13 Č Rajmund (Rajko)

ČE SE PRESELEITE, sporočite:

Prejšnji naslov

Sedanji naslov

Ime in priimek

UREDNIK SPREJEMA
PRISPEVKE ZA AVGUSTOVO
ŠTEVILKO DO
5. AVGUSTA 1961.

KNJIGE DOBITE PRI "MISLIH"

VEČNOST IN ČAS — £ 1-0-0.

Izbrani spisi umrlega dr. Odarja. Poučni in razmišljajoči članki. Zelo priporočljivo.

LJUBLJANSKI TRIPTIH — £ 1-0-0.

To izredno povest imamo spet v zalogi. Priporočamo.

S O C I O L O G I J A. — 3 zvezki po £ 1-0-0.
Odlično delo dr. Ahčina, že večkrat priporočeno.

IZPODKOPANA CESTA, gorenjska povest Janeza Jalna iz časov, ko je železnica zapela pogrebno pesem "parizarjem" na cestah med Trstom in Dunajem. — 10 šil.

SLOVEN IZ PETOVIJE, zgodovinska povest Stanke Cajnkarija iz časov sv. Metoda. — 10 šil.

SOCIALNA EKONOMIJA, zadnje sijajno delo umrlega dr. Ahčina. Dobili smo novo zalogo in knjigo najtopleje priporočamo. £ 1-10-0.

ČLOVEK NA OBEH STRANEH STENE. Moderen roman, spisal Zorko Šimčič, izdala Kulturna akcija. — £ 1-0-0.

IZBRANI SPISI pisatelja Finžgarja II. zvezek. Roman "Iz modernega sveta" in več drugih novel — £ 1-0-0.

IZBRANI SPISI pisatelja Finžgarja I. zvezek: Dekla Ančka, Divji lovec itd. Vežana £ 1-0-0.

NA BOZJI DLANI — £ 1-0-0.
Kociprov roman Slovenskih Goric iz časov nemškega navala. Velezanimivo!

DNEVI SMRTNIKOV. — Izbrane novele, izdala Sl. Kult. Akcija v Argentini £ 1-0-0

BARAGO NA OLTAR! — £ 0-10-0.
Ves pomen Baragov in vse delo za njegovo oltarno čast je popisano v tej knjigi.

PO SVETLI POTI. Poučna knjiga dr. Franca Jakliča. £ 1-0-0.

ZBRANI SPISI pisatelja Ksaverja Meška. Najnovejšje izdanje. PET zvezkov po £ 1-0-0.

DANTE: P E K E L. Izdala Slov. Kulturna Akcija v prevodu dr. Tineta Debeljaka. £ 1-0-0.

LETO X.

JULIJ, 1961

STEV. 7

NOVA MASKA TITOVSKIH AGENTOV

MISLI NISO in ne mislijo postati politična publikacija. Imeti odprte oči, izpaziti komunistično masko ter nanjo opozoriti, to še davno ni politika. Komunistem je politična reč šele prav nazadnje, vse prej je moralna in verska zadeva. Na vseh poljih človeške kulture in dejavnosti hoče ustvariti preklucijo.

Prvo sredstvo komunizma za prodiranje med ljudi je — lepa maska. To ni nič manj res, kadar je govor o titovskem komunizmu, kot je res glede komunizma sploh. Vemo sicer, da se pojavljajo glasovi, ki trdijo, da je titovstvo res nekoč bilo komunistem, zdaj pa že nekaj časa ni več. Takim glasovom se prvi v pest smeje — Tito sam!

Poročajo, da se je končno titovstvo zavedelo pomena protikomunistične emigracije in to v novi luči. Nikar je več odbijati — pridobiti si jo! Ne je grditi, lizati se ji! Taka navodila so baje dobili tudi konzulati v deželah, kjer je emigracija iz Jugoslavije močna. Bližajte se ji z lepo besedo:

“Niste več ideološka emigracija, v teku let ste si ustanovili lepo in udobno življenje v tujini. Tu boste ostali — bodimo prijatelji!”

Emigrant odgovarja:

“Kako naj pozabimo reči, ki ste jih počeli med vojno in po vojni in jih še vedno počenjate, čeprav ne tako javno?”

“Kaj na primer?”

“Zverinsko pobijanje svojih nasprotnikov...”

“Počasi, počasi! Že vem, kaj mislite. Toda kaj hočete, bila je pač bratomorna zadevščina, pobijali smo se med seboj, niso pobijali samo partizani.

ni. Veliko dobrih je padlo tudi na partizanski strani.”

“Da, toda kdo je ta bratomorni boj sprožil in s kakšno krinko na obrazu? Končno: Ko je bila vojna končana, ko ste zmagali in zavladali nad domovino, zakaj ste vprizarjali strahotne pokolje in pobili deset tisoče nasprotnikov, ki se niso mogli nič več upirati? To ni bil več bratomorni boj, to je bilo mesarsko klanje onemoglih bratov.”

“O, to smo morali napraviti, tako povelje smo dobili iz Moskve!”

“A, tako! Iz Moskve. To naj bo izgovor! Prosluli Eichman se v Jeruzalemu zagovarja s tem, da je pač na Hitlerjevo povelje spravljal s sveta milijone Judov in drugih. Je pač moral ubogati. Očitamo mu tudi pogin nekaj deset tisočev ljudi iz Jugoslavije. Če njegov izgovor ne velja, kako naj velja vaš?”

“So bile pač take razmere. Dobro pa veste, da smo pozneje obrnili Moskvi hrbet in hodimo svoja pota. In prav tu nam naša emigracija lahko veliko pomaga, če nam stisne prijateljsko roko. Vsi skupaj bomo zmogli, da držimo Moskvo proč od Jugoslavije. Seveda s pomočjo zahodnega sveta in tu pride v poštev vaša važna vloga. Pozabite, kar je bilo, pred širokim svetom se izkazujte za naše prijatelje in poskrbite, da bo današnja Jugoslavija povsod dobro zapisana, pa bo mogla ostati neodvisna od Hruščeva. Pomislite, kaj bi našo domovino zasedla Sovjetija...”

• • •

Konec str. 212

POSTELJA ŠTEVILKA ŠEST

Amerikanska zgodba

BILO JE NEKI PONEDELJEK, KO SEM TELEFONIRAL v bolnišnico, če sem res sprejet in lahko pridem, kot mi je moj zdravnik napovedal. Kar dobro se mi je zdelo, da mi beseda ni zastala, zakaj iz same strahopetnosti sem bil operacijo odlagal dve leti in delj. Zdaj sem bil končno trdno odločen, da se ji podvržem.

"Vse je urejeno za vaš prihod", mi je odgovoril krepak ženski glas z onega konca. "Edino to je nerodno, da vam ne moremo dati privatne sobe. Boste pač morali biti skupaj v veliki sobi s šestimi posteljami".

Šest postelj!

Pretreslo me je, ko sem pomislil, da bo pet tujcev opazovalo, kako se bom držal v špitalu, ko bodo zdravniki in strežnice uganjale z menoj tiste čudne reči. Skoraj bi bil spet odložil. Vendar — to bi bilo še slabše. Nisem preklical odločbe, že naslednje jutro sem se javil v bolnici.

Bolniška strežnica me je odvedla po dolgem hodniku v sobo 72, ki naj bo za nekaj časa moj dom. Ko sem vstopil, je petim možem zastala beseda in pet parov oči se je uprlo vame. Možje so bili tu doma, jaz tujec — tako so mi govorili njihovi pogledi. Nič dobro mi ni bilo pri sreč.

Kmalu sem sedel na robu šeste postelje v pižami in nočni halji. Naenkrat se je zastali pogovor med možmi spet sprožil. Ne da bi se zmenil zanj, sem odprl knjigo, pa zbrano ni bilo v meni. Možje so se menili o neki nerodnosti zdravnikov in strežnikov. Bajje so zamešali operacijsko orodje in nekega bolnika usmrtili namesto ozdravili. Ugibali so, koliko bo še takih primerov v naslednjih 24 urah...

Kako naj zbrano berem knjigo ob takih pogovorih! Pogledal sem po možeh in tudi sam začel ugibati. Toda kmalu sem ugotovil, da so me samo dražali in mi nagajali. So pač menda slutili, kako strahopetno se pripravljam na svojo pot pod nož. Moral sem se smejati in sem jim dejal:

"Le nagajajte mi, falotje! Nič hujšega si ne morete izmisliti, kot sem si jaz sam predstavljal, kaj mi bo operacija prinesla. No, bomo videli."

Naenkrat so možje spremenili svoje vedenje. Drug za drugim so mi začeli dopovedovati, da je operacija prav za prav nekaj čisto lahkega. Vsak mi mi je povedal o svoji, kako je bilo, in izkazalo se je, da bo moja proti njihovim prava igrača. Zmerom manj sem se bal.

Ko so drugo jutro prišli pome z vozičkom, sem

bil že popolnoma miren in vdan. Možje so mi dali še zadnje nasvete in tisti, ki so mogli hoditi, so me spremljali po vsem dolgem hodniku. Voščili so mi srečo in mi klicali na svidenje v nekaj urah. Bilo je že prav po domače.

Ko sem se spet prebudil, se je vseh pet mož sklanjalo nad mojo posteljo. Hoteli so ujeti moje prve poglede, ko spet odprem oči. Nič me ni zeneralo, nič več si nisem želel samote. Začutil sem ostre bolečine v rani in bilo mi je vseeno, če strmi vame pet parov oči ali pa 50 parov.

Injekcija in čas sta storila svoje. Proti večeru so bolečine ponehale in postal sem eden od tovarišva v sobi. Prvo, kar sem se naučil, je bilo, da bolniki drug drugemu strežejo. Naj je bil kdo sam še tako siromašen, vsak je iskal in našel priložnost, da je tovarišu napravil kakšno uslugo.

Posteljo meni nasproti je imel 35leten tekstilni delavec. Levo roko mu je bil strl tovarniški stroj. Toda z desno je krepko privijal vijak za dviganje in spuščanje postelje bolnikov, odnašal nočno posodo ali popravljal oedejo. Poleg njega je ležal Frankie, jahalec, ki je padel s konja in si hudo poškodoval nogo. Če ni ležal, je sedel na vozičku in se vozil okoli postelj ter postregel, komur je le mogel. Dobil si je pravico, da je smel v jedilno shrambo, kadar je hotel, pa nam je vsako jutro na vse zgodaj postregel s svežo vodo in lončkom vroče kave.

Tretjo posteljo je imel v lasti Jaka, ki je bil stavec. V hudi zimi je v globokem snegu onemogel in dobil take zmrzline, da so mu morali odrezati prste na rokah. Ker ni mogel drugače pomagati, je nadzoroval Rajmundovo dieto.

Rajmund je bil knjigovez, 40 let star, pred malo dnevi so mu izrezali polovico želodca. Užiti je mogel le malo, zato pa po šestkrat na dan. Jaka je gledal na uro in točno vsake tri ure poslal posodo v kuhinjo, da je čas za Rajmundov obrok.

Peti sobni tovariš je bil Carlos, Portoričan, ki mu je desno roko zmečkal stroj za pomivanje črepinj. Angleški ni znal popolnoma nič, plašno se je držal postelje ali stola. Vendar je skušal biti na uslugo. Zdaj pa zdaj je komu od nas ponudil kopicico vode, ko smo bili najmanj žejni. Kar naenkrat je komu navil posteljo navzgor, ko jo je dotični želel imeti v nizki legi. In še kaj takega. Pri tem je pa imel tako sončno nasmejan obraz, da nihče ni mogel biti hud nanj. Razmišljali smo, kako bi mogli Carlosu kaj postreči. Prišla nam je dobra

misel. Vrgli smo skupaj nekaj drobiža in mu kupili španske časopise. Poplačani smo bili s tem, da smo opazovali Carlosa, kako je vsako številko prebiral po večkrat od prve do zadnje strani.

Moj čas je hitro potekal, zdravje se je vračalo. Vsi tovariši so imeli še ostati. Žal mi je bilo zanje, samega sebe sem pa seveda blagrovil. Kdo bo za menoj ležal na postelji številka šest? Želel sem mu vse dobro, gotovo bodo tovariši tudi njemu tako na uslugo, kot so bili meni.

Nenadoma mi je prišlo na misel, da bi morda jaz sam našel naslednika. Izbral bi enega od bolnikov v drugih sobah, ki sem se bil z njimi seznanil v špitalu. Misel mi je obtičala na možu, ki mu je bilo ime Manny. Bil je potepuh in vse polno lukenj od krogel je bilo v njegovem telesu. Ležal je v sobi z dvema posteljema na drugem koncu hodnika. Pogosto so ga obiskovali — detektivi. Srečaval sem ga bil na hodniku, ko se je s težavo vlačil ob steni in skušal znova rabiti pohabljene noge. Zdelo se mi je, da vsak dan slabše hodi in vsak dan je imel več bledice v licih. To je prihajalo od toč, da nobeno noč ni mogel kaj prida spati.

Njegov tovariš v sobi je imel 70 let in bil venomer v deliriju. Strah ga je bilo v samoti in je neprenehoma klical sorodnike in znance, prišel pa

ni nihče od nikoder. Kričal je tako glasno, da je odmevalo navzdol po vsem hodniku. Manny se mi je smilil, le kako je mogel vzdržati v tisti sobi? Če bi se preselil na mojo posteljo, bi lahko dosti več spal in moji tovariši bi mu s svojo ljubeznivostjo lajšali življenje.

Tisto jutro, ko sem imel okoli poldneva oditi domov, sem ga ustavil in mu rekel:

“Manny, vsak dan se mi zdite bolj zdelan. Ne morete več obstati zraven onega, vem. Bom uredil, da vas preselijo na mojo posteljo, ki je več ne potrebujem.”

Manny se je zamislil. Čez čas je dejal:

“Ne bo nič iz tega. Ne morem proč.”

“Pač, pač! Se boste vsaj enkrat spet naspali. In krasni so tisti fantje v sobi 72.”

Odkimal je, odločno odkimal. In je rekel:

“Poglejte, takole je. Ona starina v moji sobi se zjutraj zbudi in prvo, kar napravi, je to, da se obrne k meni in vpraša: Ali se še tu, Manny? Odgovorim mu: še sem tu, še! Takoj mu je lažje. Pomislite, kako bi mu bilo pri srcu jutri zjutraj, ko bi ne bilo z moje postelje nobenega odgovora! Ne, res ne morem kar tako proč od njega.”

Tako sem zvedel, da Manny ni potreboval postelje številka šest.

ZA KULISAMI

★

I. Burnik

*Dругega nič ne pogrešam,
razen tebe, DOMOVINA!
Kakor dva svetova mešam
za kulisami spomina
skozi breme doživetij
v čas, ki ga nikjer več ni*

*Mnogokrat zažubori
bledo v dremavo nekdanjost,
bolne vstanejo pred mano
sence. Plitvo komaj diham
in tožarim neprestano
v čas, ki ga nikjer več ni.*

DOMOV!

I. Burnik

*Domov, domov
pod blagi rodni krov
me južni veter žene.*

*Domov, v domačo vas po blagoslov,
tolažbe druge srcu ni nobene!*

SREČNO POT!

Na obisk k staršem v domačo vas Devin pri Trstu je odšel naš pesnik I. Burnik.

Kaj ga je gnalo tja in kako se je počutil pred odhodom, povesta pričujoči pesmici. Razumemo njegova tako globoka čustva.

Našemu Ivanu želimo veselo svidenje z njegovimi dragimi, prijeten oddih in dobrodošel povratek med nas! Pa da bi držal obljubo in tudi od tam pošiljal MISLIM svoje mehke verze!

Na veselo svidenje, Ivan!

★

TELEVIZIJA

dobra ali slaba?

Tudi med Slovenci v Avstraliji je zmerom več televizijskih aparatov. Ob vsaki novosti nastane vprašanje: ali je dobra ali slaba? Tako tudi ob televiziji. Tržaška MLADIKA je v aprilski številki prinesla odlično razmišljanje o televiziji izpod peresa Jožeta Juraka. Naj pride članek (nekoliko skrajšan) pred oči ljubiteljev MISLI, da zvedo, kaj po svetu mislijo in rečejo o televiziji. — Ur.

PO ZADNJIH STATISTIKAH JE NA SVETU okoli 90 milijonov televizijskih aparatov. Prednjači seveda Sev. Amerika s svojimi 60 milijoni. V Avstraliji in Oceaniji jih bo pa tudi že blizu enega milijona. Televizija je danes dejstvo, s katerim se morajo radi ali neradi baviti starši, vzgojitelji in tudi Cerkev. Ne smejo zatistiti oči pred iznajdbo, ki je tako globoko posegla v življenje družin in ki zlasti v otrocih pusti močne psihološke sledove.

Dejstvo je, da televizija vedno bolj osvaja ljudi. Nekoč si moral v kino, če si hotel videti film. Moral si imeti čas, se primerno obleči in oditi z doma. Zdaj vsega tega ni treba. Zavrtiš gumb, sedeš pred skrinjico in že si v začaranem svetu. Nastane vprašanje, ki je zlasti moralnega izvora: Ali je televizija nekaj priporočljivega in naj bi jo imela vsaka hiša, ali je pa treba precej pomisliti, preden si jo nabaviš.

Belgijski škofje so izdali o televiziji pastirski list. Med drugim pravijo: **Bojimo se trditi, da je televizija brez pridržka priporočljiva. Preveč plehkosti je v programih, da bi se moglo reči: ti programi podpirajo kulturni razvoj našega ljudstva, zlasti naše mladine. Starši se premalo zavedajo, da jim ta iznajdba nalaga nove, nekoč neznanne dolžnosti. Čeprav so televizijski prenosni moralno neoporečni, še vedno ostane mnogo težav, ki so zvezane s televizijo. Otroci izgubijo čut za dobro knjigo, voljo do učenja in postanejo raztreseni, nezmožni za resen študij. Zato je treba otroke vzgajati in jim razlagati, kateri program je zanje in zakaj nekaterih stvari ne smejo videti.**"

Dobre in slabe strani

Iz besed škofov je razvidno, da ni lahko pravo zadeti. Gotovo težav ne bomo odpravili s tem, da bi otrokom gladko prepovedali sedeti pred aparatom. Pač pa jim je treba s pripombami o najboljših prenosih vepiti čut, kaj je vredno gledati in kaj ne.

Trije angleški zdravniki so štiri leta študirali, kakšne učinke ima televizija na otroke. Zaključili so: ne napravi jih slabših, pa jih tudi razumsko ne obogati.

Bolj ko je otrok srečen v družini, naj bo delavska ali meščanska, manj mu je potrebna televizija. Otroku, ki je dovolj zaposlen, ne vidi v televiziji edine zabave. Veliko raje se igra in zabava na svežem zraku. Pač pa postane televizija strast za otroke, ki nimajo nobenega pravega dela. Tak otrok že ni zmožen nobene samostojnosti. Naredil si je lažnjivo sliko o svetu, ki mu bo nekoč v veliko razočaranje, ko bo spoznal, da je življenje vse drugačno, kot se mu je predstavljalo na televizijski plošči.

Tri četrte otroke, ki so jih omenjeni zdravniki izpraševali, so se izjavile, da so jim všeč programi za odrasle: drame, napete pustolovščine in policijske zgodbe. Lutke in prizori iz narave imajo radi le najmlajši. Mladina med 11. in 14. letom se navdušuje za prizore, kjer je veliko groze, zlasti če je zgodba vzeta iz domišljije. Ker programi navadno povečujejo komodno življenje meščanskega človeka, malo pa razkazujejo težave in dolžnosti delavskega in obrtniškega stanu, se tudi v otrocih vzbudi želja po lagodnosti. Deklice poleg tega začutijo v sebi hrepenenje, da bi bile čimprej velike in poročene. Nastopi igralk vzbudijo v njih melanholijo ob občutku, da njim morda ne bo nikoli dano uživati tako življenje, kot ga imajo osebe v aparatu.

Družina in televizija

Ali televizija družni ali razdvaja družinke članice?

V družinah, kjer je televizija postala vsemogočen gospod, ni več prisrčne družinske skupnosti, kajti ni več časa za razgovore, za skupinske igre, za prisrčno zabavo. Vse bulji v aparat. Vsakdo od gledalcev si želi miru, zato je nejevoljen, če ga kdo moti z vprašanji in pripombami.

Otroci, namesto da bi šli ob času spat, ugovarjajo staršem, ko jih pošiljajo k počitku. Tako pride do dveh škodljivih posledic: starši izgubljajo na svoji avtoriteti, ker navadno otrokom popustijo; otroci pa so drugi dan zaspani v šoli in z duhom odsotni. Že več kot ena učiteljica je potožila: "Drugi dan, ko pride televizija v družino, se to na otroku že opazi. Prej pozoren in marljiv, postane raztresen in brez volje do učenja. **Povejte staršem, naj zaradi otrok nikar ne kupujejo aparatov.** Če pa se že odločijo za televizijo, naj bedijo nad otroki in jim točno določijo in omejijo čas za gledanje."

ENAJST STO LET

TISOČ IN STO LET JE MINILO letos 30. januarja, odkar sta prišla v Rim k papežu slovanska apostola sveta Ciril in Metod.

Potovala sta iz Moravske skozi naše slovenske kraje, ustavila sta se pri knezu Kocljju ob Blatenskem jezeru v Panoniji, nato nadaljevala pot skozi Ptuj, Celje, Ljubljano in Cerknico na Oglej.

S seboj sta nesla ostanke sv. Klemena, enega prvih papežev, ki je umrl v pregnanstvu na polotoku Krimu v Črnem morju. Naša sveta brata sta najprej tam misijonarila in našla grob sv. Klemena.

Z velikimi slovesnostmi ju je Rim sprejel, papež je ves zadovoljen pohvalil njuno delo in jima dal škofovsko posvečenje. Na žalost je Ciril kmalu na to v Rimu umrl, Metod se je pa vrnil na Moravsko in si uredil misijonsko središče na Velehradu. Od tam je sam in po svojih sodelavcih širil Kristusov nauk na vse štiri vetrove in prodril s svojim vplivom med vse slovanske narode.

Po pravici ga vsi Slovani častimo kot svojega apostola, Slovenci smo mu pa bili poleg Moravanov najbližji — takrat še ni bilo Madžarov, ki so kmalu pozneje zabili klin med južne in severne Slovence — zato je bilo njegovo apostolsko delovanje za nas še prav posebej pomembno.

Cerkveni praznik svetih bratov obhajamo katoliški Slovani na dan 5. julija, drugod po svetu pa 7. julija. Tako je odredil papež Leon XIII., ki je bil velik častilec naših apostolov.

Naša hvaležnost do svetih bratov in molitev za njuno priprošnjo v nebesih v blagor Cerkvi in narodu se ne sme omejevati le na en dan v letu...

SVETA CIRIL IN METOD V BRISBANU

POSREČILO SE JE našemu dr. Mikuli, da je držal besedo ter nas spet obiskal zadnjo nedeljo junija. Pri skupni božji službi smo nekoliko naprej potisnili praznik naših slovanskih apostolov in poslušali pridigo o njima. Govornik nam je najprej čestital, da imamo lepo cerkveno bandero s sliko obeh svetih bratov, kar je za Slovence v Brisbanu nekaj posebnega. Potem nas je v zgoščenem zgodovinskem pregledu popeljal v davno preteklost pred več ko 1000 leti k škofu Virgiliju v Solnograd, k škofu sv. Modestu pri Gospe Sveti na Koroškem, od

tam pa v Panonijo h knezu Kocljju, kjer smo naši naša dva slovanska apostola. Jasno nam je predstavil vse njuno delovanje in zapreke. V duhu smo ju spremljali v Rim in potem Metoda nazaj na Moravsko. Slikal nam je tudi slovstveno delovanje obeh bratov ter pomen tega dela za vero in narodnost vseh Slovanov. Končno smo bili opozorjeni na to, da so domnevno pred kratkim odkrili grob sv. Metoda v bližini Bratislave na Slovaškem. Upajmo, da se bo to odkritje dokončno dognalo in potrdilo kot nesporno resnično! — Janez Primožič

Bazil tipka

★ ZOPET JE BIL MED NAMI p. Bernard. Pa spet nas je potegnil s svojim sporočilom, da "pride za dva tedna". Malo pred tretjo nedeljo v juniju je prišel, v ponedeljek se je pa odpeljal — pa sta dva tedna minila... Prišel je pogledat, "če je res vse tako lepo in dobro, kot se sliši in bere o melbournskih Slovencih". Kakšni so bili njegovi vtisi, bi najlepše sam povedal. Vsekakor smo bili njegovega obiska veseli, on se je pa tudi med nami kar dobro počutil. V dneh njegovega obiska je v Padua Hallu med vsemi igrami šah dobil prvo mesto...

★ Kot sem zadnjikrat naznanil, sem na praznik sv. Antona Padovanskega, ki je patron našega hostela, blagoslovil sliko Marije Pomagaj v naši kapeli. Ne vštevisi otrok se je zbralo v kapelici nad sedemdeset rojakov. Lahko mi verjamete, da so bili trenutki tega večera pred našo Marijo Pomagaj najlepši od vseh, kar sem jih preživel v Avstraliji. Prepričan sem, da bo naša Kraljica z avstralskih Brezij sipala svoj blagoslov nad vse avstralske Slovence, ki tako zelo potrebujejo meterinskega vodstva. Kakor je ustanovitev Ameriških Brezij prinesla Slovencem širom Združenih držav duhovni prepород, tako naj naš skromni začetek tukajšnje narode družino zdrami iz duhovnega spanja. Prepričan sem, da bo Marija Pomagaj našla pot do slovenskih src. Ta večer so prvič iz naše kapelice zadonele pete litanijske Matere božje. Bog daj, da bi še mnogokrat! In v teh dneh po ustoličenju so že tudi prišli nekateri rojaki ter vprašali, "če smejo v kapelico". Seveda, zakaj pa ne! Čim več obiskovalcev bo Marija Pomagaj imela, bolj bo vesela. Kapelica je odprta od jutra do poznega večera. Sveta maša se vrši v njej vsak dan ob sedmih (razen če moram imeti kje drugje poročno ali pogrebno mašo ali sem od doma). Ob nedeljah je maša ob osmih, a samo prvo in tretjo nedeljo v mesecu, ker me drugi dve nedelji ni v Melbournu.

★ Poroke morem omeniti samo tri: Dne 10. junija sta se pri sv. Jožefu v Springvale poročila

Ivan Kampuš in Olga Uršič. Rojstni kraj ženina je Čača vas pri Kostrivnici, nevestin pa Storje, župnija Povir pri Sežani. — Dne 8. julija je bila poroka v St. Albansu, kjer je bil ženin Jožef Dominko (doma iz Gomilice, župnija Turnišče), nevesta pa Katarina Seitz (iz Neu-Slankamen, Slavonija). Isti dan sta si pri sv. Moniki v Moonee Pondsu obljubila zakonsko zvestobo Jožef Logar in Ivanka Žele. Ženin je seveda iz Knežaka, nevesta pa iz Radohove vasi in krščena pri sv. Petru na Krasu — Vsem naj Bog blagoslovljva življenjsko pot!

★ Krščevali smo v družini Zdravka Andrenška in Cecilije r. Krajnc v Geelongu: njunega prvorojenca Viljema je dne 11. junija pri Sv. Družini v Bell Parku občila krstna voda. — Dne 17. junija je bil krst v Hawthornu: iz South Yarre so prinesli Sandro, hčerko Alojza Janžekoviča in Elizabete r. Pernek. — V družini Siegfrieda Frei in Slave r. Jelenič pa so dobili Edvarda Gregorija, ki smo ga krstili dne 2. julija v North Richmondu. — Isti dan je bila v Hawthornu krščena Marija, hčerka Marija Saksida in Franke r. Nuncia iz Westgartha. — V Gipplandu pa ima novega člana družina Evgena Benca in Magde r. Malečkar: Ivanček je bil krščen dne 18. junija v Traralgonu. V St. Albansu pa so pretekli mesec krščevali v družini Štefana Baligača in Angele r. Baligač: dobili so hčerko Štefico.

To bo menda vse iz mojih zapiskov. Vsem staršem in malčkom: Bog daj srečo!

★ Pravijo, da bi bil ves svet v ognju, če bi nevoščljivost in hudobija goreli. Bo menda kar držalo. V teh petih letih v Avstraliji sem videl dovolj, kaj so zlobni jeziki. Brez vsake misli na to, koliko se škoduje na dobrem imenu, se govori to in se govori ono, raznašajo te in one vesti, jih povečujejo in nategujejo, pa še doajajajo vse mogoče, samo da je več videti in se zgražati. Koliko prijateljstev in celo ljubezni med sorodniki je bilo uničenih med

nami zaradi zlobnih jezikov! Nekaterim pa še to ni dovolj. Tu se morda sprickajo, ali pa so svoje-
mu bližnjemu nevoščljivi. Potem pa na delo: v pis-
mu sorodnikom domov napišejo kot novico o tem
in tem laž, da se starši ali sorodniki doma zaskrbe
o svojo tukaj. Nedavno mi je fant, ki ga poznam
kot poštenega, ne kadil in ne pije in ne zapravlja,
pakazal pismo domačih. Pišejo mu, kako jih je raz-
žalostila vest o njem, da se je v Avstraliji popoi-
noma izgubil, da je v slabi družbi in vse sproti za-
pravi. Kdo je to laž zatrosil in domačo vas? Pošten
človek gotovo ne. Slovenska gospa pa mi je prav
danes potožila, da ji je pisal od doma brat in jo
sprauje, kaj je na stvari: po domačem kraju se
govori, da se je tukaj ločila od moža. Spet grda laž,
ki si jo more izmisliti najbolj hudoben jezik.

Božji mlini meljejo počasi, pa gotovo. Star
pregovor, ki sem ga že prej enkrat zapisal in ga
večkrat ponavljam v tolažbo oklevetanim.

★ Prijetno je gledati otroke SLOVENSKE
ŠOLE, ko se zberejo okrog svoje učiteljice Anice
kot piščeta okrog koklje. Samo prvokrat pridejo s
starhom k pouku. Drugič pa se že prismejejo in
mamice nam vedo povedati, da otroci vedno spra-
šujejo, kdaj bo spet nedelja. Mesarjeva Magda je
mamo celo prosila, "da bi hodila samo v Slovensko
šolo"... Iz te moke pa ne bo kruha, Magdica! Le-
po pa je, da imaš našo šolo tako rada.

Šola je vsako prvo nedeljo v mesecu po maši v
Burnley, na tretjo nedeljo pa ob dveh popoldne v
Padua Hallu, Kew. Iz srca želim, da bi še več slo-
venskih staršev čutilo, kaj pomeni za našo mladino
slovenska šola. Od nje ne bodo imeeli sadov samo
otroci, ampak se bo današnji trud obrestoval tudi
staršem. Le verjemite, da bo tako!

★ Zopet je smrt posegla v naše vrste. V pone-
deljek okrog pol dveh zjutraj je ugasnila v St. Vin-
cent Hospitalu, kjer se je morala podvreči težki
operaciji, Anica Mohovič, rojena Brožič. Počila ji
je žilica v možganih. V torek 20. junija smo jo po-
ložili v prerani grob na keilorskem pokopališču. —
Pokojnica je bila rojena 23. februarja 1939 v Ba-
redinah v Istri. V Avstralijo je dospela na "Aure-
liji" sredi leta 1959, lansko leto na 4. junija pa se
je poročila v North Fitzroyu z Egidijem Mohovi-
čem. Žal je bilo zakonske sreče tako kmalu konec.
— Žalujočemu možu in sorodnikom tukaj in doma
iskreno sožalje! Anica, počivaj v božjem miru! Le-
po pripravljena si odšla v večnost.

★ Ta teden imamo v Padua Hallu posebnega
gosta: naš akademski cerkveni slikar je "prišel na

Misli, July, 1961

počitnice". Kar med nami se je utaboril za nekaj
dni in noči, "počitnice". Kar med nami se je utabo-
ril za nekaj dni in noči, "počitnice" pa uživa v
tem, da ima vse dneve čopič v roki. V Baragovi
bralni sobi slika zemljevid Slovenije, ki bo obsegal
celo steno. Bo res nekaj zanimivega in domačega.
Vem, da si ga bo z veseljem ogledal vsak obisko-
valec slovenskega hostela. Avstralskim prijateljem
hiše pa bomo z njim pokazali, od kod smo, saj jim
velja Slovenija za deželo nekje "Bogu za hrbotom".
— France, Bog ti plačaj za trud tvojih "počitnil"!

★ Na zadnjem prosvetnem večeru po maši na
tretjo nedeljo je bilo kaj veselo in domače. Imeli
smo v svoji sredi p. Bernarda, ki je nekaj fletnih
povedal. Vsekakor ga je pa prekosil "Pohorski
Berkocelj", ki jih je zbijal na odru, da smo se drža-
li za trebuhe. Napovedal je Veseli večer, ki ga bo
vprizoril v okviru Klubske akcije za Slovenski dom
dne 29. julija v St. Brigid's Parish Hall. G. Hugo-
nu Polhu in sodelavcem želimo obilico uspehov.

★ Ste že čuli ono o modernem ameriškem sli-
karju, ki je dobil na razstavi za svojo sliko prvo
nagrado. Po razstavi pa je tožil prireditelje razsta-
ve, da so obesili njegovo sliko — narobe... Hvala
Bogu, da je naš France drugačen in ve, da je Be-
lokranjska spodaj, Koroška zgoraj, na sredi pa na-
ša bela Ljubljana...

IZ UPRAVNIŠTVA

Vprašanje: "Zakaj se letos MISLI vsak mesec
tako zakasnijo?"

Odgovor: "Saj ni tako! V začetku leta smo
povedali, da bo list izhajal sredi meseca — in doslej
vsaj je držal besedo. Na 14. dan vsakega meseca
gre na pošto. Kako hitro ga pošta dostavi naslov-
ljencem, tega uprava seveda ne more kontrolirati."

Vprašanje: "Zakaj pa list ne izhaja v začetku
meseca?"

Odgovor: "Božično in novoletno praznovanje
je vzrok, da v januarju list ne more na svetlo v
začetku meseca. Mora se zakasnit. Ko je pa že za-
četek nujno tak, je zelo naravno, da ostane pri tem
skozi vse leto. Bi bilo težko med letom ujeti tiste
zamujene dneve v januarju."

Namesto vprašanja: "Lepa hvala za pojasnilo."

Z Vseh Vetrov

BERLIN, BERLIN — je vroč nad sto stopinj! Če bo Nikita še naprej kuril, bo moralo zavreti v njem, pa še marsikje drugje. Že večkrat je bil Berlin od sile vroč, pa se je vendar spet ohladil. Zdaj je taka vročina, da se oči vsega sveta obračajo tja. Zaenkrat je zavoljo Berlina samo še besedna vojna, težke bombe padajo iz ust Vzhoda in Zahoda. Če Nikita ne bo požrl svoje besede in če je Kennedy ne bo — čuden božič bomo imeli... Pa je skoraj nemogoče, da bi eden ali drugi odnehal. Nekdo bo moral biti presneto brihten, da se mu bo posrečilo najti kaj novih predlogov, ki bi podaljšali pogajanja in zadržali krvavo vojno. Pišejo, da si Kennedy zelo razbija glavo, kje bi se tak človek našel. Bog daj, da bi se!

NEMČIJA IN SOVJETIJA še vedno nista sklenili miru po drugi svetovni. Prav za prav sta zdaj dve Nemčiji, vzhodna in zahodna. Zahod hoče, da bi se mir sklenil tako, da bi spet bila ena sama Nemčija — svobodna. Eno samo Nemčijo bi sprejela tudi Sovjetija — seveda tako, ki bi bila njen "satelit". Ker so se doslej vsa pogajanja razbila, je Hruščev odločen — vsaj tako pravi — da sklene mir le z Vzhodno Nemčijo in tako za nadaljnjo bodočnost zagotovi obstoj dveh Nemčij. Berlin bi gotovo kljub morebitnim drugačnim zagotovitvam postal glavno mesto vzhodne Nemčije. Da bi Amerika in njene zaveznice to dopustile, bi morale požreti vse obljube, ki so jih dale Berlinu in zahodni Nemčiji več ko enkrat v teh letih.

NAM SLOVANOM, posebej Slovencem, je misel na razkosano Nemčijo za dolgo bodočnost sama na sebi kaj simpatična. Ne da bi nalašč privoščili sosednemu narodu tako tragedijo, recimo z nekakim maščevalnim zadoščanjem. Vemo, da bi bilo tudi dosti take privoščljivosti med nami, vendar pred Bogom in svojo vestjo tega ne moremo odbravati. Na drugi strani se pa po vsej pravici bojimo, da bo kaka združena in ponovno ujedinjena Nemčija tudi spet ponovno rodila kakega Kaiserja ali Hitlerja ali oba. In potem spet gorje sosedom, niti ni treba, da bi bili Slovani, tem pa še posebno! Vendar danes gre še za vse večje nevarnosti, ki obetajo prinesiti pogibelj svobodnemu zahodnemu svetu. Dobro se zavedamo, da se Hruščev požvižga na slovanstvo, v mislih mu je edino zmaga vesoljnega komunizma. Hočeš nočeš, naše simpatije so

na strani zahodnega sveta, pa naj se berlinska zadeva razvija tako ali tako.

ZAHODNI SVET — s Kennedyjem na čelu — ali bo ostal složno strnjen, če pride do najhujšega? Spet in spet se pojavijo kake razlike in razpoke med posameznimi vladami. Zdaj ima Pariz svojo misel, ki ji Washington ne more brž prikriti, zdaj London, zdaj Bonn, pa še kdo drug. Sami med seboj so v neprestanih pogajanjih. To dobro vidi Kremelj in na te razpoke stavi svoje nade, zato se mu zdi, da si lahko privoščijo skrajno nepopustljivost. O Ameriki sami pa tudi pišejo, da se "narod" presneto malo meni za vojno nevarnost, privoščijo si dobre čase, uživa, zapravlja, igra, veseljači. "Vrag vzemi Berlin in Hruščeva, naj se politiki pomenijo z njim!" In je nekdo zapisal: Če bo hotel Kennedy ostati trden do zadnjega in tudi pred morebitno vojno ne stisniti repa med noge, bo imel opraviti s težjim vprašanjem, kot je, kako zmagati nad Nikito. Pred njim bo stalo vprašanje: Kako premagati brezbriznost Amerikancev? Take reči bere tudi Hruščev in — si dela korajžo...

SEVEDA PA TUDI HRUŠČEVU ne gre vse gladko in se mora zavedati, da njegove krepke besede še niso bombe. Res je, da sovjetski ljudje ploskajo na vse borbene besede svojega neizvoljenega poglavarja, res je, da ne kažejo take brezbriznosti kot mnogi na Zahodu. Toda kaj morejo drugega? Ukaz od zgoraj — tega so vajeni kot berač uši, smo včasih rekli. Kaj pa v srcih mislijo, Hruščev ne more vedeti. Kaj bodo na primer vzhodni Nemci napravili, če bodo začutili, da stoje pred končno odločitvijo o dveh Nemčijah — to se bo šele videlo. Kdo bi verjel, da se je tak nacionalističen narod v nekaj letih zares premesil in vse simpatije prenesel v Moskvo? Tja, kamor je pred zadnjo vojno pošiljal vse prej kot simpatije...

ODNOSI MED MOSKVO IN PEKINGOM niso roznati, to prihaja vedno bolj na dan, in Hruščev bo moral precej premisliti, preden bo izzval oborožen spopad med Vzhodom in Zahodom. Poleg tega je dovolj znano, da rdeči Kitajski tudi doma ne gre vse dobro od rok. Nekateri opazovalci verjamejo celo, da se bo kitajski komunizem v doglednem času zrušil. Naj bo že eno ali drugo, če močna rdeča Kitajska ne bi dala vsaj krepke moralne opo-

re Hruščevu za oborožen spopad z Zahodom, bi bila borbenost vsekako preveč riskirana. Isto velja za primer, da bi Kitajska notranje oslabela. Tako vidita Vzhod in Zahod drug v drugem poleg vojaške sile tudi občutne slabosti in je prav možno, da bo tudi to pot ostalo pri pogajanjih in kompromisih in "mrzli vojni". Upajmo! Čas in božja Previdnost naj pokažeta boljši izhod iz težav, kot bi bil predragljn krvav obračun.

KUWAIT — tako majhna deželica na zemljevidu, da bi jo s klobukom pokrili. Leži v vzhodni Arabiji tik ob vrhu Perzijskega zaliva. Je državica in ni državica, nekaj samostojnega pa je. Šejkovščina! Kakor nam je bil Kuwait malo znan, tako še manj njegov poglavar — "šejk" Abdulla Mulla. Pa mož ni "mula", zna živeti in se veseliti življenja kot malo kdo. Svojo deželico, ki se mu jo Ang-

leži prepustili za vladanje, ima v žepu prav tako kot svoje težke milijone. Z obojimi gospodari brez najmanjše odgovornosti pred komerkoli. Njega in njegove ljudi redi olje, ki ga ima Kuwait v izobilju. Anglež ga kupuje na debelo. Ta neznatni Kuwait je pred dnevi vzbudil toliko pozornosti v svetu, da je za nekaj časa potisnil Berlin v senco. Sednjeni Iraq si želi podvreči deželico, češ da bi znal njegov vladar general Kassem bolje izrabiti dobiček od olja v javni blagor kot ga zna Mulia. Toda završalo je in Angleži so se postavili na zadnje noge. Tudi drugim ni bilo prav (razen menda Hruščevu...), da bi kar tako nekdo grabil zase, kar po prepričanju drugih ni njegovo. Ko to tipkamo, še ni jasno, če pride do oboroženega spopada ali se bodo poravnali. Saj "pravici" bo lahko zadostiti, malo si pomežiknejo, pa je sporazum dosežen. Težja reč je — olje...

MARKO BAJUK UMRL

Iz Mendoze v Argentini prihaja žalno poročilo, da je ondi dne 20. junija umrl ravnatelj Marko Bajuk precej nenadne smrti. Bil je sicer že del časa bolehen, že sama visoka starost 80 let je zahtevala svoje. Vendar se je upiral raznim slabostim in prav do zadnjega opravljal svoje posle.

Če stoji zapisano: ravnatelj Marko Bajuk, je s tem še zelo malo povedano o rajnem. Pripisati bi bilo treba: odličen vzgojitelj, pisatelj učnih knjig,

skladatelj, pevovodja, organizator... pa še dodati: in tako dalje...

Rodil se je v Drašičih pri Metliki, šolal se v Novem mestu, Ljubljani in na Dunaju. Služboval je skoraj samo v Ljubljani in od tam je njegovo ime kmalu zaslovelo po vsej domovini. V begunstvu si je nabral še prej ohodom v Argentino neprecenljivih zaslug z organiziranjem šolstva za begunsko mladino v Tirolah in na Koroškem. Prav tako je bil v Argentini delaven kot mravlja. Na vseh poljih slovenskega udejstvovanja v tujini je nastala z njegovo smrtjo odprtina, ki je ne bo lahko zakrpati.

Bož mu bodi plačnik za grmado dobrih del!

IZPOVED

I. Burnik

Ne vprašaj, ne ugibaj! Tipam v temo.
Selivka sem kot ti: Bolest v zadolju...
Obračam se nazaj in v svetobolju
poslušam južno melodijo nemo.

Smo tu na polovici: Kam naj gremo?
Nikogar od domačih ni v okolju,
le cvetje vello je na našem polju,
kaj v naših srcih je — naj ne povemo?

Mi vsi lončarji radi bi postali,
želeli polniti posode z vinom:
točiti njim, ki so do zdaj molčali.

Govori, brat, povej, kaj je narobe,
vse izpovej pred milostjo Podobe —
govori sam — govori z božjim Sinom!

“O NAŠE GORJE”

Slika iz Slovenskih goric (Odlomek)

Ksaver Meško

CESTA SE VIJE TAM DOLI V VAS. A do vasi je še daleč, toča se siplje kakor zrnje skozi redko rešeto, če ga strese močna roka.

Sobota je bila, ko je prišla nesreča nad deželo.

Vse golo! Vse ranjeno, vse uničeno!

Mnogo src se prereka in pravda z Bogom ta večer: “Kako si nam mogel storiti to? In če ti že za nas odrasle grešnike ni, če smo te mi žalili in nisimo vredni tvoje milosti, pa nisi videl otrok, nedolžnih in čistih? Nisi videl njih solz ne slišal njih molitev in prošenj? S čim naj jih zdaj hranimo, s čim jih oblačimo?”

Drugo jutro je stopil župnik na prižnico, kakor bi nosil v srcu in na ramah gorje vse fare. Vseh oči — natlačeno polna je bila cerkev — so se uprle vanj. In vseh srcu so pričakovala v nemiru, kaj jim bo povedal. Kakor drhti izžgana zemlja po blagodejni rosi, tako so drhtela srca po besedi prijazne tolažbe in ust moža, ki po svoji službi stoji nad vsemi, ki je po svojih letih večini že nekako oče.

Starček je pričel s tresočim se glasom, s toplo, božajočo besedo.

Spomnil jih je, da živi med njimi že nad trideset let. Težka in bridka so bila mnoga med njimi. A vse je šlo mimo: preživeli so vesela leta, pretrpeli bridka in huda. Pa bodo še to. Z božjo pomočjo, z medsebojno pomočjo, v bratski ljubezni, ki bo pomagala, kjer bo le mogla, ki bo delala čudeže. Zakaj kaj je na svetu nemogoče ljubezni? Da nam le ljubezni ni pobila toča, da le ta še živi v srcih...

Po cerkvi se je oglašal jok. Na ženski strani najprej. Stare ženice so si prve obrisale oči, za njimi mlajše, gospodinje in matere.

A čim dalje je govoril stari župnik s svojo počasno, tehtno, a toplo besedo, tem nemirneje je postajalo tudi na moški strani. Ta si je pogladil z roko žez čelo in si v naglici obrisal solzo; oni se je sključil, kakor bi mu ležala na ramah vsa teža, vse gorje prejšnjega dne in bi ga tiščalo navzdol; nagnil se je globoko h klopi, da nihče ne bi videl, kako vlažne so mu oči. Ta se je počasi, poltiho useknil, pa si pri tem naglo potegnul še čez oči, otrnil si solzo; oni si je grizel ustnice, da bi zatajil bolečino, ki mu je z vročo silo kipela iz srca in se hotela zliti v solze.

In vendar — blagoslov so bile vsem besede pridigarjeve, blagoslov solze. Bilo je, kakor da plavajo po cerkvi prijazni angelčki in nosijo v različnih rokah zlate kanglice. Plavijo od vernika do vernika, od žalostnega do žalostnega, od jokajočih do jokajočih. Eni polnijo kanglice s solzami jokajočih, obenem pa jim drugi vlivajo v srce hladilnega balzama, sladkega upanja, oživlajočega poguma...

Ko so se ulile množice iz hiše božje, je videl kaplan, kako je zavila cela truma iz cerkve naravnost v gostilno pod cerkvijo. Drugi so postajali na cesti, razmišljali, se razgovarjali. Videlo se jim je na gibih, na pogledih, ki so se venomer obračali proti gostilni kakor sončnica proti soncu: navada jih mika. Znamenje nad vrati tako zapeljivo vabi: kliče in miče jih glasno govorjenje, glaseče se skozi odprta okna na cesto; sili jih žeja, resnična pri tem, ki je prišel dolgo pot v cerkev, pri drugem namišljena. Vse jim kliče: Pridite, pridite! A imajo pomisleke. Vendar, glej, le malo vseh, ki so se ustavili na cesti, je naposled tako močnih, da se odtrgajo s silo vsemu vabljenju in miku in odidejo proti domu. Večina jih utone v gostilno.

Mladi duhovnik žalosten odvrne pogled od okna, od prizorov na cesti, ki jih je opazoval zavzet, s pekočo bolečino v srcu, dasi jih ni videl pravič. Zakrije si lice z rokami in se nasloni na mizo, ki je ležalo na nji odprto sv. pismo.

“Niti danes se je ne morejo ogniti, niti danes! O naše gorje, o naše gorje!”

Tudi kaplan je stopil na prižnico, kakor bi nosil na duši in na ramah trpljenje vse fare.

Počasi, kakor bi iskal šele pravih besed za začetek govora, se je razgledal po cerkvi z dolgim, preudarjajočim pogledom. Skoraj samo mladino je videl pred seboj v klopih, skoraj sama mladina je stala na širokem prostoru med klopmi. Resnejši so se mu zdeli ti mladi obrazi danes kot kadar koli do sedaj v tem kratkem letu, kar pastiruje tukaj. In jasne, žive oči, ki so se upirale gor vanj v radovednem tihem pričakovanju, so bile danes resnejše kakor kadar koli prejšnje nedelje in praznike.

“Kako jih je vse udarila roka Gospodova!”
Že je hotel spregovoriti mehko besedo, poslata doli čakajočim srcem božajočo tolažbo, kar zavpije gor iz krčme neubrana, hreščeča pesem, razodevajoča z vsakim glasom pijanost.

Mnogi, ki so napeto zrl v lice in oči pridigarjeve, so jasno opazili, kako se je mladi mož ob teh glasovih zdrznil. Videli so, kako mu je zalila blede lice rdečica...

“Nesreča je v deželi. Roka božja je spet udarila z vso močjo. A kaj se kujamo, kaj žalujemo? Le recimo odkrito, le ponižno priznajmo: Naša

krivda, o Gospod! Zaslužili smo. Ti si nam blagoslavljaj vinograde, dajal nam sonca in dežja in trta je rodila sad, res v obilnosti blagoslovljen, da razveseljuje srca žalostnih, da krepi utrujeno telo, da celo boleznijo ozdravlja. A mi? Zaničevali smo tvoj dar, o Gospod, mi nehvaležni. Zavrgli smo blagoslov tvoje dobrotne roke in smo si hodili v mesto po kugo. Ti si nam dajal nebeški dar, a mi smo si nosili iz Ptuja bolezen, pogubo in smrt. Kje, Gospod, si še našel tako zaslepljenost, kje, o Dobrotni, si še okusil tako nehvaležnost? Dolgo si gledal, kako se norčujemo iz tvojega daru, kako ga zaničujemo, kako ga mečemo v stran, jemljemo pa dar satanov. Zdaj je bila mera tvoje potrpežljivosti polna, zdaj si udaril: Če jim je ljubši dar satanov, pa jim vzamem jaz svojega... Ah ne, ne toča, žganje je naša največja nesreča, najhujše, najžalostnejše naše gorjé! Ne nesreča včerajšnjega dne, ne — žganje nas bo uničilo! Blagoslovljen bodi Gospod zaradi včerajšnje nesreče, ker nam je po njej govoril v dušo, nas opomnil z mogočno besedo. A žganje — žganje bodi prekleto!"

Nepričakovano, preden je mogel pričeti pridigar nov stavek, je padla vmes odločna, srdita beseda:

"Prekleto bodi, nikoli več se ga ne dotaknem!"

Vseh oči so se zavzete obrnile na velikega fanta, ki je bil kakor v hudih sanjah planil v klopi pokonci in vrgel glasno besedo po hiši božji.

"Veldinov Janez!" so šepetali poltihi vznemirjeni glasovi.

"Pijan je," so mrmrali možje okoli njega, kakor bi hoteli s sem opravičiti njegovo nezaslišano dejanje. Sosed ob njegovi levici in sosed v klopi za njim sta vstala, ga prijela za rame in ga skušala potisniti nazaj na sedež.

A preglasni spokornik je stal trdno in močno. Le glavo je povsobil, kakor bi se šele zdaj zavedel, kaj je storil, in ga je bilo sram pred vso faro.

Od Janeza so se vsi pogledi obrnili na prižnico. Po cerkvi tišina kakor v mrtvašnici. Le misli vseh so se zbegano vpraševale: "Kaj pa zdaj?"

Kaplan je stal na prižnici miren. Le lice mu je zardelo še za spoznanje bolj. Iz velikih oči mu je seval čuden, topel ogenj...

"Ko bi bila ta beseda obljuba in prisega vseh, ki so v cerkvi! In ko bi obljubo in prisego res vsi tudi izpolnjevali! Tedaj nam ni Bog poslal nikdar večje sreče, nikdar še bolj čudodelnega blagoslova ko včeraj. Zahvaljen naj bo, ki izpreminja gorjé v blagor. Amen."

★

Kmalu po blagoslovu se je napolil tudi kaplan

v kaplanski vinograd, da si ogleda tamkajšnje razdejanje.

Župnik pa je vzel brevir in sedel na klop pod lipo. Med molitvijo je videl, kako sta se na drugi strani cerkvenega trga gugala mimo dva žganjarja. Za nekaj trenutkov je slišal tudi njuno govorjenje, glasno in hripavo. V dveh, treh stavkih je slišal dvoje "pri moji duši" in troje "hudičev".

Roka z brevirjem se mu je povsila, kakor da je udarila po nji nevidna moč. Udarila pa ga je le žalost in srčna bolečina.

Često se je jezil in žalostil sam pri sebi, tožil tudi drugim: "Ko bi šli ti žganjarji domov vendar po kaki drugi poti, da bi jih ne videl..."

To nedeljo je samo mislil: "Celó danes! O naši ljudje!"

V tistem trenutku sta prihitela izza cerkve cerkovnik in mlada deklka.

"Gospod, na spoved! Poslednje olje!" je klical cerkovnik in krilil z rokami po zraku, kakor da se potaplja.

"Kam?"

"V Cvetkovce. So spet enega zabodli. V krčmi."

Nekaj minut pozneje je zazvonilo. —

★

Kaplan se je vrnil v mraku. Vrnil se je žalosten, še bolj se je razžalostil, ko je zvedel, da je šel župnik sprevidovat in kaj se je zgodilo v Cvetkovcih. Tudi njemu je kljuvalo v srco:

"Celó danes! Celó danes!"

Na dvorišču je zaropotal voz. Kaplan je hitel iz sobe. Našel je župnika v veži.

"Koga so, gospod župnik?"

"Majcenovega Petra."

"Kdo?"

"Veldinov Janez. V pijanosti."

"Ta? Pa je celo v cerkvi prisegel: Nikoli več se ne dotaknem žganja!"

"Mislil je najbrž resno. A budala so se norčevali iz njega zaradi obljube v cerkvi. To ga je razjezilo in se je spet napil. Kar pride v krčmo Peter. Pa se koj loti Janeza in ga zbada, da bo zdaj pridigal pač on. Janez, napit in srdit, navali nanj z nožem in ga zabode."

"Nevarno?"

Kaplan je nasršil obrvi.

"In Janez?"

"Izginil je. Ubežal jim ne bo."

Kaplan je povsobil glavo.

"O naše gorjé, naše gorjé!"

Potrt se je obrnil. Ne da bi rekel lahko noč, je odhajal v nadstropje, sklonjen kakor starec.

ESTERINA KNJIGA

v sv. pismu starega zakona

(Konec)

Ukaz, naj se Judje rešijo

ESTERA JE ZOPET GOVORILA PRED KRALJEM; padla mu je pred noge in ga s solzami zaprosila, da bi razveljavil zlobni naklep Agagejca Amana, ki ga je zasnoval zoper Jude. Kralj je stegnil proti Esteri svoje zlato žezlo; Estera je vstala, stopila pred kralja in rekla:

"Ako je kralju všeč, ako sem našla milost pred njim, ako se kralju to zdi primerno in sem mu po volji, naj se izda pismen ukaz, da se prekličejo pisma z naklepom Amadatijevega sina Amana iz Agaga, ki je dal napisati, da bi uničil Jude po vseh kraljevih pokrajinah. Kajti kako bi mogla gledati nesrečo, ki naj zadene moje ljudstvo? Kako bi mogla gledati uničenje svojega rodu?"

Kralj Asuer je odgovoril kraljici Esteri in Judu Mardoheju:

"Glejta, podaril sem Esteri Amanovo hišo in njega so obesili na vislice, ker je stegnil svojo roko zoper Jude. Izdajta torej pismen ukaz Judom v korist, kakor se vama prav zdi, v kraljevem imenu in ga zapečatita s kraljevim prstanom. Zakaj pisane, ki je bilo izdano v kraljevem imenu in zapečaten s kraljevim prstanom, se ne more več preklicati."

Takrat, na triindvajseti dan v tretjem mesecu, ki je mesec sivan, so bili poklicani kraljevi pisarji in napisali so pismo povsem, kakor je Mardohej ukazal, Judom, kraljevim namestnikom, okrajnim načelnikom in knezom sto sedemindvajsetih pokrajin od Indije do Etiopije, za vsako pokrajino v njeni pisavi in za vsako ljudstvo v njegovem jeziku, tudi Judom v njih pisavi in v njih jeziku. Pisati je dal v imenu kralja Asuerja in zapečatil s kraljevim prstanom; potem je razposlal po hitrih sluh, ki so jezdili na dirkalnih konjih, zrejenih v žrebčarnah, pisma, po katerih je kralj dovolil Judom po vseh mestih, da se zberejo in branijo svoje življenje ter vsako oboroženo krdelo ljudstva ali pokrajine, ki bi jih napadlo, z otročiči in ženami vred pokončajo, pomore in uničijo ter opleni njih imetje v enem dnevu po vseh pokrajinah kralja Asuerja.

Vsebina pisma naj bi se izdala kot zakon v vsaki posamezni pokrajini in objavila vsem ljud-

stvom, da bi bili Judje pripravljeni za ta dan in se maščevali nad svojimi sovražniki. Hitri sli so po kraljevem povelju urno in naglo odjezdili na dirkalnih konjih, ko je bil ukaždan v prestolnici Suzi.

Mardohej je šel od kralja v modrem in belem kraljevskem oblačilu, z velikim zlatim vencem na glavi in s plaščem iz tenčice in škrlata; mesto Suza se je radovalo in veselilo. Jude je zdaj doletela sreča, veselje, radost in čast. V vsaki pokrajini in v vsakem mestu, kamorkoli je dospela kraljeva beseda in njegov ukaz, je bilo pri Judih veselje in radost, gostija in praznik. In mnogi izmed ljudstev dežele so postali Judje, ker jih je navdal strah pred Judi.

Mardohejevo dostojanstvo

Kralj Asuer je naložil davek deželi in pomorskim otokom. Vsa njegova silna in mogočna dela ter natančno poročilo o dostojanstvu, h kateremu je kralj povzdignil Mardoheja, to je zapisano v knjigi letopisov medijskih in perzijskih kraljev. Zakaj Jud Mardohej je bil prvi za kraljem Asuerjem. Pomemben je bil za Jude in priljubljen pri svojih številnih bratih, ker je skrbel za blagor njegova ljudstva in si prizadeval za srečo vsega svojega zaroda.

NAŠ ČAS JE VELIK

(Iz "Oznaniła", poslal Fr. Vrsbec)

NEBO S PEKLOM BORI SE ZATE, ZAME —
ZA VSAK TRENUTEK NAŠEGA ŽIVLJENJA
SE SILNA BORBA SPET ZAČENJA.
KDO NAJ TRDNJAVE NAŠIH DUŠ ZAVZAME?
RESNIČNO: VELIK, VELIK JE NAŠ ČAS!

VELIKI ČAS — VELIKIH DEL ZAHTEVA!
ZAHTEVA VERO, KI PRESTAVLJA GORE,
ZAUPANJE V BOGA, KI VSE PREMORE —
LJUBEZEN, KI V DEJANJU IZGOREVA,
DA PRENOVILA ZEMLJE BO OBRAZ!

MI SMO IGRALCI V TEJ RESNIČNI DRAMI,
KI OD ČLOVEŠTVA TERJA ŽRTEV MNOGO —
LE BOGU PREPUSTIMO GLAVNO VLOGO!
GOSPOD ŽIVLJENJA, BODI VEDNO Z NAMI!
ČE TI SI Z NAMI — KDO JE ZOPER NAS?

ČLOVEK — BANKA

V tedniku THE CATHOLIC WEEKLY je Mgr. John Leonard objavil kratko razmišljanje za čas, ko imamo med seboj število nezaposlenih. Kar velja za tiste, ki berejo angleški tednik, velja tudi za nas, ki beremo slovenski mesečnik. — Ur.

KAJ JE BANKA? LJUDJE ODGOVARJAJO:

Banka je ustanova, ki ti posodi denar, če lahko dokažeš, da denarja prav za prav ne potrebuješ.

Ta ljudski dovtip hoče reči: Ako imaš toliko premoženja, da lahko nekaj "zastaviš" in banki zagotoviš povračilo, dobiš posojilo. Če si zares siromak in ti je denar potreben za nabavo vsakdanjega kruha, ne sprašuj po posojilu. Moraš biti pač "veljak", brez tega ne dobiš ničesar.

Pa to ne drži samo glede bank. Po večini je vsak človek taka "banka". Da je to res, uči vsakdanja izkušnja tiste, ki so ostali brez zaposlitve in brez zaslužka. In ta okoliščina nam daje priložnost, da nekoliko razmislimo, kaj pomenijo za nas izrazi: **krščanska socialnost in ljubezen do bližnjega.**

Večina med nami, tudi najbolj verni in celo pobožni, kaj malo mislijo na brezposelne in tudi srca nimajo zanje. Najbolj navaden izgovor je:

"Vlada naj gleda, vlada naj poskrbi zanje, saj pobere dovolj davkov od nas in nam prazni žepe! Sicer je pa vlada nalašč povzročila brezposelnost".

Drugi pravijo:

"Brezposelni, ki trenutno nimajo kaj jesti, so si sami krivi. Ko so dobro služili, so brez potrebe razmetavali denar in zapravljali čas. Ni se jim zdelo niti potrebno, da bi se naučili angleščino, kaj šele, da bi se izučili v kakšnem poklicu. Nič niso mislili naprej, zdaj pa imajo..."

S takimi in podobnimi izgovori se otresemo sitnosti z nezaposlenimi, pa sedamo k polni mizi, gremo na počitnice in si kupujemo stvari, ki se tistim, ki niso tako srečni, zdijo čisto nepotreben luksuz. Pri sebi pravimo:

"Zakaj pa ne? Za svoj denar kupujem, svoj denar izdajam, dovolj težko je bil zaslužen. Kaj koga briga?"

V vseh teh izgovorih je veliko resnice, še danes pa ne — vsa!

Vrnimo se nazaj k hudomušni primeri: Človek — banka!

Misli, July, 1961

Ti in jaz, ki sva danes še veljaka in imava dober zaslužek, lahko večerjava nocoj doma in bo kar prav. Če se pa odločiva za obisk pri sorodnikih, prijateljih ali znancih, naju bodo z veseljem sprejeli in lepo pogostili. Še otepati se bova morala in v nevarnosti bova, da bodo zamerili, če ne bova hotela še in še jesti in piti, čeprav nisva nič potrebna tuje pomoči.

Pa naj se zgodi, da nekoč nehava biti "veljaka". Tudi naju lahko zadene nesreča v tej ali oni obliki. Kaj, če prideva ob vse: ob premoženje, zaslužek, zdravje? Ali bova tudi takrat tako dobrodošla v domovih rojakov? Ali naju bodo tudi takrat tako bogato pogostili? Ali bodo enako "posojali" od svojega premoženja kot zdaj, ko vedo, da se lahko povabijo k nama in bodo enako pogoščeni? Povrnjeno jim bo!

Bojim se, da bodo rekli: "Nista varčevala, sama sta kriva..." In nama njihova vrata ne bodo na stežaj odprta...

Z drugo besedo: Človek-banka bo odrekel posojilo, ker ne bova mogla dokazati, da v resnici posojila NE potrebujeva...

Pismo iz Rima

Dragi p. urednik: —

Svojim očem nisem mogel verjeti, da so MISLI tako napredovale. Poprej sem jih zadnjič čital pri Katoliškem glasu v Gorici. To je bilo okrog 1. 1954. Takrat so bile še zelo skromne. Torej prejel sem v redu nekaj letošnjih števil in Vam moram čestitati, saj je list res lahko v ponos Slovincem po svetu, predvsem pa Vam v Avstraliji. Jaz spravljam vse številke v hotelski knjižnici, da jih vsak lahko čita, kdor pride. Opravka imam itak največ s Slovenci, bilo iz tujine, zamejstva, kakor tudi iz domovine.

Moj oglas, ki ga naročam, bo tudi Vašim ljudem povedal o moji ustanovi v Rimu. In če kdo Vaših ljudi misli na pot v Italijo, ga le pošljite k meni. Počutil se bo kakor doma in po ceni mu bo. Poleg drugega mu tudi lahko uredim za sprejem pri sv. Očetu.

Prejmite tople pozdrave iz večnega mesta, enako pozdravljam vse rojake v Avstraliji, saj me mnogi poznajo.

Vinko Levstik,
hotel "BLED", Rim.

fant in dekle

Iz knjige: MED LJUDMI

Dr. Anton Trstenjak

SKLADNOST IN NESKLADNOST ZNAČAJEV

ZA MEDSEBOJNO ŽIVLJENSKO HARMONIJO ni nujno potrebno, da imata bodoča zakonska oba enake lastnosti. Utegnejo se namreč tudi različne lastnosti med seboj lepo dopolnjevati in pomagati k resnični zakonski slogi. Toda le tedaj, če med temi različnimi lastnostmi ni tolikih nasprotij, da bi ena lastnost drugo pobijala. Tako na primer skopost pri enem in zapravljivost pri drugem ne moreta druga drugo dopolnjevati.

V takih primerih niti ni treba, da imata oba lastnosti, ki so napačne že same po sebi. Dovolj je, da ima tako napako eden — zakonska harmonija bo nemogoča. Če je mož hladen razumar, ki zna z glavo vse dobro preračunati, nobene stvari pa ne dojema s srcem, ne bo povzročil nesporednosti le ob kaki preveč mehkužni ženi. Dovolj je, da je žena pristno globokega čustvovanja, ki si želi toplote, prisrčnosti in razumevanja, pa bo ob takim možu nesrečna in harmonija bo nemogoča.

Zdaj pridemo do važne dodatne misli. Bodoča zakonca bosta živela v medsebojni skladnosti le tedaj, če imata oba **isti ideal ali vzor**.

Naj se namreč značaja s svojimi različnimi lastnostmi še tako dopolnjujeta, le ne bo trajne medsebojne simpatije, ako bi eden od njiju rad imel v svojem zakonskem drugu samo svoje lastnosti, samega sebe pa ne bi hotel dati za dopolnjevanje. Kaj pomaga, če se mož še toliko navdušuje za različnost značaja, ki ga vidi na svoji ženi, če se pa žena ne navdušuje za možev značaj in jo vsaka poteza na moževem značaju samo odbija. Ali pa obratno — v odnosih moža do žene.

Morda bi bilo prav zato potrebno, da bi si dekle in fant postavila najprej to vprašanje. Ako sta oba iz iste skupine, bo harmonija med njima mogoča. Če pa sodi eden k tistim, ki bi hoteli videti v drugem le svoje lastnosti, drug pa k tistim, ki si želijo v zakonskem drugu ravno nasproten značaj kot ga imajo sami, tedaj vzori ne bodo nikoli pri obeh uresničeni. Nikoli ne bosta drug z drugim zadovoljna, zato tudi ne bo prave sloge in harmonije. Eden je pač iz ene, drug pa iz druge polovice človeštva in med njima je nepremostljiv prepad.

Če pa sta oba iz iste polovice, imata psihološko dobro podlago za medsebojno razumevanje. To si-

cer še ni vse, je pa nujno potrebno. Žal se ljudje vse premalo zavedajo, da je vir sloge in nesloge navadno že v idealu, v podobi, ki si jo vsakdo ne hote postavi o bitju, ki naj bo z njim usodno povezano v življenju.

Vseeno je torej, iz katere polovice človeštva sta bodoča zakonska, samo da sta oba "na isti strani".

Če oba vneto hočeta drug v drugem videti sama sebe in svoje lastnosti, bosta na življenje in smrt drug drugega zagovarjala in si med seboj vse napake odpustila. Saj v njunih očeh take pomanjkljivosti niti niso "napake", zato jih znata olepšati, opravičiti in naravnost poveličevati. Smatrata jih za posebno sposobnost, spretnost, previdnost, junaštvo, morda celo "žrtev" — in kar je še drugih lepih imen za posamezna človeška dejanja. Mož bo rekel: Jaz sicer tega ne zmorem, zato sem pa toliko bolj vesel, da moja žena vse to premore." In žena enako o svojem možu.

V tem primeru bosta tudi znala rasti in napredovati drug ob drugem. Celotna lastnosti, ki bi utegnile biti vir mnogih nesoglasij in sporov, vplivajo lahko zelo spodbudno in blagodejno. Če je na primer žena veselega, živahnega in družabnega značaja, mož pa pust, dolgočasen in nedružaben, bo ženin značaj moža polagoma razgibal in mož bo dal ženi priznanje za svojo po njenem zgledu doseženo družabnost. Prav tako bo žena, ki ima moža nagle jeze, znala to velikodušno opravičevati, češ: Mož, ki je mevža, bi mi bil zopern. Nasprotno pa bo mož ženo, ki je nekoliko počasna in manj uspešna pri delu, znal opravičevati, češ da je zelo preudarna in previdna — kakšne vihrave babnice bi itak nemaral imeti v hiši.

Torej — tako:

Biti pa mora sorodnost značajev, ki jè v tem, da se različne lastnosti med seboj dopolnjujejo; in da obenem oba v medsebojnem dopolnjevanju vidita ideal skupnega življenja. Lahko sta fant in dekle vsak zase odlična, a če ne najde "pravi prave", ki bo z njo harmoniral, se bosta v zakonu pokazala v mnogo slabši luči, kot če bi živela vsak zase.

Nasprotno pa se bo celo slab človek, ki ima hude napake značaja, spremenil v mnogo boljšega, ako najde pravega druga, oziroma pravo družico za življenje.

"NORIŠNICE"

PRIHAJAJO IZ MODE

"HVALA BOGU, JAVNOST POČASI LE UVIDEVA, da duševne bolezni niso nekaj sramotnega. Duševno bolan človek ne zasluži zaničevanja. Nič bolj kot tisti, ki ga je napadel revmatizem ali pljučnica. Vsakdo brez izjeme lahko postane žrtev duševne bolezni."

Tako nekako je zapisal oni dan uvodničar v tedniku THE CATHOLIC WEEKLY v Sydneyu.

Povod za te vrstice mu je dala izjava zdravstvenih oblasti v N.S.W. ki so precej krepko obsodile sedaj veljavno postopanje z duševno bolnimi. Dozdaj je veljalo, da duševno bolnim ni druge pomoči, kot počakati, da tak bolnik postane "javno nevaren", tedaj ga pa zapreti v norišnico (Mental Hospital.) Pod ključem dobiva neka zdravila za pomirjenje živcev. Če pomagajo, prav. Če ne pomagajo, bo bolnik ostal zaprt brez konca in kraja — druge pomoči zanj ni. Ljudem tam zunaj velja "norišnica" približno toliko kot ječa, zato tudi ljudje v norišnici ne uživajo ugleda in časti. Izvržki! Zdravstvena oskrba se malo meni zanje, širša javnost nič, celo bližnji sorodniki komaj kaj. Da so le "s poti", to je glavno. In kje naj bi bili bolj "s poti" kot pod ključem?

Zdaj so zdravniki začeli uvidevati, da za duševne bolezni ni edino sredstvo — norišnica. Že zato ne, ker duševna bolezen ne pride čez noč, ampak se razvija počasi, kot pač večina drugih bolezni. Če navaden prehlad pravočasno ozdraviš, se bos izognil pljučnici in te ne bodo odpeljali v bolnišnico. Isto velja za duševno bolezen ali "norost". Ko se pojavijo prve motnje v človekovi duševnosti, naj pride v zdravniško oskrbo. Nikar čakati, da se mu dokončno "zmeša". Veliko lažje je zmešanje preprečiti, kot odpraviti ga, ko je že nekje na višku. Tak postopek naj bi postal pravilo, izjavljajo današnje zdravstvene oblasti. Ni dvoma, da bo to spoznanje prodrlo tudi med ljudi sploh, treba je pa seveda krepkega poudarka in pouka z govorno in tiskano besedo.

V smislu doslej omenjenega spoznanja poudarjajo oblasti, da (nam v Sydneyu) v zvezi z duševnimi boleznimi ne smejo več hoditi na misel zgolj imena: Callan Park, Parramatta in Gladesville — žal, zares po večini ta imena poznamo in tudi dobro vemo, zakaj. V vseh teh krajih (drugod pa v drugih...) vemo za rojake in rojakinje, ki so ali

Misli, July, 1961

so bili (in še bodo) zaprti pod ključmi nastavljenih paznikov. Zdaj obetajo, da bomo kmalu tudi z zvezi z duševnimi bolniki — "zmešanimi" — lahko pomislili na še bolj znana imena: Misericordia Hospital, St. Vincent Hospital, Lewisham Hospital itd. Take bolnišnice se namreč pripravljajo na to, da bodo imele posebne oddelke za bolnike, ki se jim pričinja "blesti", pa še nikakor niso zreli za norišnico... Zdravili jih bodo pod enakimi pogoji kot druge bolnike in po najboljših močeh skušali ustaviti nadaljni razvoj bolezni. Nekateri bodo samo prihajali na zdravljenje kot "out patients", drugi bodo morda za nekaj dni ali tednov dobili svojo posteljo v špitalu in oskrbo bolniških sester kot drugi bolniki.

Vrhu vsega celó napovedujejo, da se bodo razni "Callan Parki" in razne "Parramatte" spremenili in spremenile iz "norišnic" bolj in bolj v -- bolnišnice. Z drugo besedo: Oskrba v teh "zavodih" bo polagoma opustila svojo dosedanjo vero, da je za duševno bolne najboljša in najbolj varna medicina — paznikov ključ! Ne bodo čakali, da jim policija dovaža "zmešance", ti bodo sami lahko prihajali tja, sorodniki in prijatelji jih bodo lahko privedli. In to ne pod ključ, ko je že najbrž prepozno, ampak na zdravljenje, ko je še čas in dovolj upanja na resnično zboljšanje in celo popolno ozdravljenje.

To so gotovo dragocena odkritja in veselo poročilo za mnoge med nami, če ne — za vse... Dnevno časopisje se te dni precej bavi s temi zadevami in je priporočati, da bi tudi naši ljudje rajši brali o teh rečeh, kot kupovali in prelistavali dnevno časopisje zgolj zavoljo pametnih in neumnih "novic"...

POZOR! POTUJETE v RIM — ITALIJO?

Prenočišče, hrana, ogled Rima itd, vse te skrbi bodo odveč, če se boste obrnili na:

HOTEL — PENZION BLED

Via Statilia, 19 — Telefon 777-192 - Roma
Se priporoča in pozdravlja, Vaš rojak

VINKO A. LEVSTIK

Izrezite in shranite!

— Pišite nam za cene in prospekte!

"MIR LJUDEM NA ZEMLJI"

SOCIALNI NAUK PAPEŽA PIJA XI.

V MAJSKI ŠTEVILKI MISLI smo nekoliko povedali, kaj je stalo v okrožnici RERUM NOVARUM, ki jo je objavil 1. 1891 papež Leon XIII. Tisti okrožnici je dodal nekaj novih misli in Leonova izvajanja postavil v novo luč 40 let pozneje (1. 1931) drug papež — Pij XI. Naslov svoji okrožnici je dal "QUADRAGESIMO ANNO" — to se pravi: štiri-deset let pozneje.

Danes si nekoliko oglejmo vsebino te okrožnice, da še bolj od blizu spoznamo socialne nauke, ki jih uče papeži. To poznanje nam to tudi dalo krepko podlago za hitrejšo razumevanje nove okrožnice, ki jo je obljubil za letos sedanji papež Janez XXIII.

Bogastvo sveta ni prav razdeljeno.

Pij XI. je med drugim zapisal: Neizmerna množica "proletarcev" na eni strani, na drugi pa neizmerno bogastvo maloštevilnih velebogatašev — to je očiten dokaz, na nekaj na svetu ni prav. Živimo v času "industrializacije," ki nekaterim kopicji bogastvo, drugim ga krati. Zato se je treba prizadevati, da se bo vsaj v bodoče dohodek od industrijskih podjetij bolj pravično delil med podjetnike in delavce. S tem ni rečeno, da naj delavci manj pridno delajo, saj je človek rojen za delo kot ptič za letanje, le možnost jim je treba dati, da si bodo mogli s primerno štedljivostjo nekaj prihraniti in si omisliti imovino, ki naj olajša njihova bremena pri vzdrževanju družine. Pravico, da si ustanovi družino, ima vsak človek pred Bogom, naj jo ima tudi pred ljudmi.

Človekova lastnina ni izključno njegova

Pij XI. nadalje poudarja, da ima vsak človek pravico do privatne lastnine. Zavrača nauk tistih, ki trdijo, da naj nihče ne ima nič svojega, ampak naj bo vse skupna last vseh. To je takozvani "kolektivizem", ki ga pridiga komunizem, seveda z besedami, dejanja pa vemo, kakšna so. Vendar pa zasebna ali privatna imovina ne sme biti izključna last posameznika, da bi ne bil za njeno uporabo niko-

mur drugemu odgovoren, razen samemu sebi. Vsaka lastnina mora služiti, tudi skupnosti, družbi. (Individualni IN socialni značaj privatne lastnine!)

Država ima vso pravico, da določa dolžnosti, ki jih ima posestnik do družbe ali skupnosti, vendar pa država svoje pravice ne sme zlorabljati v škodo poedincev in skupnosti. Nekatere države hočejo vse "socializirati" in tako izriniti iz gospodarstva privatno podjetnost. Socializacija je dostikrat res koristna javni blaginji, ne pa v vseh zadevah in kar na splošno. Potrebna pa postane, če si poedinci s pomočjo svojega bogastva lastijo tako moč, da skušajo vse obvladati in jim ni prav nič mar za javni blagor.

Čigavi so pridelki in izdelki?

Kapitalizem je izjavljal: Vse je moje, kar se pridelala in izdelala, z vsem lahko razpolagam, kakor hočem. Marks je učil: Vse pripada delavcem, kapitalizem naj drži roke proč! Papež izjavlja: Ne eno ne drugo, oboje je napačno. **Izdelki industrije so skupni plod kapitala in dela, obema gre pravični delež pri lastnini in dobičku.**

Prav v tem vprašanju je pokazal komunizem vso svojo lažnjivost in demagogijo. Delavcem vsega sveta je trdil in še trdi, da so vsi dohodki izključno plodovi dela, zato last delavcev in nikogar drugega. Če je tako, zakaj pa tam za železno zaveso ne dajo vseh dohodkov od dela — delavcem? Zakaj jemlje ogromno večino vseh dohodkov država, ki ni nič drugega kot ogromen skupek kapitalistov in izkorišča delavce po mili volji?

Pravična plača

Delavec ima pravico dobivati zadostno plačo za svoje delo. Zadostna plača mora biti tako velika, da delavec lahko vzdržuje ne le sebe, ampak tudi svojo družino. Še več! Mora imeti tudi možnost, da sebi in družini zbere tudi primerno imovino. Skrajno nepravilno je, če mora na delo v tovarno tudi žena-mati ali pa celo nedorasli otroci.

Pri določitvi plače je torej prvo vprašanje: Koliko potrebuje ta delavec zase in za svojo družino? Drugo vprašanje je: Koliko zmore podjetje, kjer je delavec zaposlen? Tretje: Kako urediti, da ne bo morda prizadeta javna blaginja?

Socialna pogodba med delom in kapitalom

Ni nujno, da je delodajalec, čeprav utegne biti bogataš, do svojih najetih delavcev krivičen. Morada jim daje lepo plačo za dobro delo, ne meni se pa za delavca kot človeka. Zato svetuje papež, naj se golo mezdno razmerje med delavcem in delodajalcem zamenja s socialno pogodbo med njima. Kaj se to pravi?

Delavec in delodajalec naj se zblížata, naj sodelujeta, naj soodločata in skupaj proizvajata. Naj bosta tudi oba sodeležna na dobičku, oba naj soupravljata podjetje in naj bosta odgovorna za uspehe.

To je bilo takrat še precej tuja misel, danda-

nes ni več tako. Marsikje v zahodnih deželah so delavci solastniki, delničarji podjetja, člani upravnih odborov in udeleženi na dobičku. Pod komunizmom je lastnik država, sodelovanje delavcev pri upravi je zgolj navidezno. Zastopstvo delavskih interesov je v rokah kom. stranke, ki ščiti interese države. Dobiček se ne deli med delavce, ampak gre v oboroževanje.

Obnova socialnega reda.

Srčika okrožnice QUADRAGESIMO ANNO je v papeževih navodilih, kako naj se obnovi sploh ves socialni (družbeni) red. Duh individualizma in kapitalizma je razkrojil družbo, porušil družabni red in ustvaril prepad med razredi ljudi. Vsak sam zase, drugi me ne brigajo...

Ta propad med bogataši in nemaniči naj premosti nov družabni red, ki naj sloni na socialni pravičnosti, medsebojni ljubezni in sploh socialnem čustvovanju. Načelo naj bo: Vsi za enega, eden za vse! Po tem načelu naj se uravnajo vse ustanove javnega življenja. Da bo to mogoče izvesti, je pa treba ljudi, poedince in skupnost, na novo prepeljati z duhom krščanstva, pravi papež.

Nenaravni in demagoški recepti, ki jih predpisuje komunizem, ne prinašajo nobene rešitve. Ne samo to, celó poslabšali so ves položaj. Zato je edina rešitev: Nazaj h Kristusu, nazaj k Njegovim Cerkvi in njenim socialnim naukom!

PISMO NEROJENEGA OTROKA OČETU

Iz knjige: Na ženi dom stoji.

Moj oče: —

Zdaj veš, kako je z menoj in Tvojo ženo. Pod Teboj sva oba; rad naju imej in dober bodi z nama. Veliko miru in počitka si oba želiva.

Upam, da moja mati ne bo nervozna in razdražljiva. Vem, jaz sem njena velika težava, zato jo razumi, presliži in pomiri, če bi bil kdaj kak njen vzdih preglasen.

Ne preobkladaj jo s težkim delom, poskrbi ji primerno hrano in počitek.

Bodi dosti pri njej, govori ji o meni in ne puščaj je same z menoj. Boli jo, če pogosto odhajaš z doma in se vračaš pozno ponoči domov.

Kajne, oče, da ne boš nikoli nad mojo mamo kričal in jo celo preklinjal? Prestrašilo in užalostilo bi jo in z njo bi bil prestrašen in žalosten jaz.

Tega, kar mislim zdajle povedati, najmanj ne mislim, da bi bilo kdaj res — namreč — da bi Ti,

moj oče, moje mamo udaril, sunil in tepel. Strašno bi bilo zanjo in jokala bi. Jaz bi jokal z njo in prekmalu bi moral vedeti — še preden bi bil rojen, da grem na tak svet, kjer ni lepo, na svet, kjer se oče in mati sovražita, si nista zvesta, drug drugemu grdo govorita se na sodišču ločujeta, hodi ta vsak za svojim veseljem, za nas otroke pa je malo ali nič ne poskrbita. O, tak svet bi ne bil nič lep zame, ki še nisem rojen.

Srečen sem, ker Ti, moj oče, ne popivaš. Nikoli Te ne bom videl pijanega. Nikoli se ne boš proti mami spozabil tako, kakor da ne veš, kaj delaš. Nikoli ne boš zapravljval svojega imetja in denarja, ki ga bo mati potrebovala za kruh. In nam vsem bo nebeško lepo. O, kako si tega želi, ko Te lepo pozdravlja

Tvoj še ne rojeni

Otrok.

TONČEK IZ POTOKA

Povest

Spisal p. Bazilij, ilustriral Fr. Gorše

Žal se je za radovednega Tončka tudi v Ljubljani začela — šola. Ah, šola! Saj je zaradi nje prav za prav prišel v mesto. "Da bi se kaj naučil," so rekli mati.

Tetin mož, ki je bil pisar na ljubljanski davkariji, je peljal dečka vpisat v šolo na Graben.

"Zdaj boš moral začeti z nemščino," mu je povedal med potjo.

Z nemščino? ... Še to! Dovolj mu je, da sliši od otrok ljubljanske jare gospode spačeno — na pol slovensko, na pol nemško — govorico in so se paglavci že nekajkrat norčevali iz njega, da govori "bindiš". Pokazal jim je s pestmi, kako težka je slovenska roka, kislicam mestnim. Vili Schkerjanez iz Florijanske ulice, ki mu je delal dolgo časa največ preglavic, je postal pred njim kaj ponižen. Boš kašo pihal z Dolenjcem!

In zdaj se bo moral sam učiti v tujem jeziku...

Gotovo bi se "stiški svobodnjak" uprl ter kratkomalo pobegnil domov. Toda stričeva roka ga je krepko držala. Kajti mož je uganil fantove misli ter njegov uporni pogled potolažil z modrimi besedami: "Nič ne de, Tonček! Samo da ostaneš zaveden Slovenec. 'Kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš!' pravi slovenski pregovor. V življenju ti bo prav hodilo in pri vojakih boš hitro dobil zvezdo pod brado..."

Udaril je na pravo struno. E, tete France mož je poznal svojega varovanca!

Tako je sedel potoški Tonček zopet v šolsko klop. Kljub temu, da je v Stični prebil dolga štiri leta v strogi vzgoji učitelja Kovača, od katerega je prinesel tudi črno na belem o svojem znanju in pridnosti, so mu vendar šteli v Ljubljani dve leti za eno. Saj ni znal nemško. Vpisali so ga v razred Franceta Bahovca. Šolnik je bil strah in trepet učilne na Grabnu. Ta mu je nategoval ušesa, da so kar nakvišku štrlela, kakor je Tončku mnogokrat nagajala teta in večkrat tudi uganila. Da, da, fant se je dostikrat spominjal stiškega učitelja Kovača. Ko bi prišel še enkrat v njegovo očetovsko roko, bi mu nič več ne nagajal...

Sošolci pa taki! Sami najhujši, ki so jih zaupali le strogemu Bahovcu, sicer bi podrli šolo. Tam iz trnovskega konca, s Prul in iz šentjakobskega predmestja je bilo največ cvetov, navitih kot kozji rog. In med te je prišel ihtavi Dolenjec, ki ni hotel ostati nikoli dolžan. Bil je najmanjši — šele proti koncu četrtega razreda jih je pustil nekaj za sabo — poleg tega se je šele od besede do besede lovil v nemškem jeziku. Nič čudnega, da je v razredu hitro dvignil krohot in so sprva kazali za njim s prstom. A kmalu si je s pestjo priboril priznanje in se pri izvenšolskih povzpeli do najvišjih vrhov: postal je celo poglavar paglavcev izpod Gradu.

Bitke za življenje in smrt so bile na dnevnem redu. Da je marsikdaj komu v resnici tekla kri — vsaj iz nosu — in je včasih pomotoma kdo mimo-idočih občutil kamen, otročadi ni bilo mar. Celo kako okno je zažvenketalo po tleh. Sam katehet Gnezda, ki je neko popoldne zašel tam nekje na Prulah med dva sovražna ognja, jim ni mogel izbiti vročekrvnosti iz glave. In Tonček je bil poglavar! Saj je njegovo vest, ki je tistikrat po nenadni smrti sošolca Lojzka tako oživela, že na debelo prekril ljubljanski prah... No, branil je slovensko besedo, branil dolensko čast in svoje osebne pravice. To je pa tudi nekaj. Vendar je ostal dobrega srca in kadar je pred šentflorijansko cerkvijo daroval beraču svojo malico, je zadostil za kopico svojih "zločinov".

Tonček je v Ljubljani popolnoma predrugačil mnenje o tetah. Gregoričeva teta se s skopo Habjanovo Mico pač ni mogla primerjati. Bila je z njim dobra kot s svojim sinom, ki je kaplanoval nekje na Gorenjskem in je prišel domov pogledat le od časa do časa. Tudi kaznovala je včasih, kadar je bilo treba. O, pa pošteno! Le prehitro so jo ganile Tončkove debele solze, ki so bile tolikokrat ponarejene... Vsekakor se je trudila, da bi bila Tončku šola prva na vrsti. Bila je — več ali manj —, a da je Tonček včasih svojo dobro tetko le preliščil, ni treba poudarjati. Tudi o njegovih bojnih podvigih po grajskem hribu ali krakovskem predmestju se ji ni niti sanjalo. Le kadar je prišel domov s strganimi hlačami, mu je izprašala vest, a je navadno zvedela same nedolžne...

“Kaj naj storim s fantom?” je nekoč odgovorila sitni sosedi, ki je tožila, da Tonček prerad leže čez njeno ograjo. “Naj priklenem? Samo enkrat sem ga hotela za kazen zapreti v klet, pa je bil prej zunaj kot jaz... — Naš Tonček je živ kot ogenj, a ima dobro srce.”

Prav tetina ljubezen je Tončku pomagala, da je vsaj dve leti vztrajal med ljubljanskimi hišami, katerih se je kaj kmalu naveličal. In ko bi še družine ne imel z vsemi pestrimi domisticami mestnih paglavcev, potem si ga Bog vedi, ako bi je lepega dne na svojo pest ne popihal proti Stični...

* * *

Izmed vseh spominov na Ljubljano je Tončku ostal najbolj živ oni, ko se je tetini kozi Meki zahotelo tujega zelja. To pa je bilo takole:

Teta Franca je redila kožo, da je imela vsaj mleko pri hiši. Dosti dela ni imela z njo: mož ji je na vrtu zbil lesenjačo, zelenja pa je bilo tudi povsod dovolj. Saj koza ni izbirčna žival. Tonček jo je rad dražil in ob pogledu nanjo obujal spomine na domači pašnik ter svojo čredo. Tudi se je rad podnudil teti, da pelje njeno “živino” past. Nikoli ni imel z njo sitnosti, a zdoma je le prišel z vso upravičenostjo in celo s pohvalo, da je pridren ter postrežljiv. Fant je držal za vrv le toliko časa, da so prišli v hrib njegovi prijatelji. Potem je kožo privezal k drevesu, ji voščil dober tek ter odhitel s paglavci na veselo gozdno igro. Le od časa do časa je prišel pogledat, kako se žival pase, če seveda ni pozabil. Res jo je vselej dobil, ko je lepo privezana pridno mulila travo ali smukala grmičje.

Tudi ono popoldne je gnal kožo s tetinega vrta. Pa komaj je prišel na Mačjo stezo, že ga je dohitela kopica soščolcev.

“Kaj neki bi se šli danes?” je vprašal eden izmed njih.

“Roparje in orožnike se za nas najbolj spodobi!”

“V redu!” se je glasil zaključek. In že so se razporejali v dve skupini. Tonček ni imel niti toliko časa, da bi peljal kožo više v reber. Kar k prvemu drevesu ob poti jo je privezal.

“Saj daleč se menda ne bomo izgubili. Za pot domov bo pa tu kar pripravno,” si je mislil ter obenem kričal paglavcem: “Jaz sem seveda ropar! Primojkokoš, da me danes živ krst ne dobi!”

Ni minilo pet minut in dečki so se razkropili po vsem grajskem hribu. Koza je nekaj časa žalostno meketala in gledala za njimi. Si je pač zaželela vesele družbe, katere navadno ni bila deležna. Končno se je — kakor vedno — vdala v svojo samotarsko usodo ter začela muliti travo. O, kako sočna je bila tod na parobku! Ni storil napak Ton-

ček, da jo je danes privezal za spremembo ob poti!

Nato se je žival spravila na robide ter se od zadovoljstva sladko oblizovala. Toliko jih je bilo, tudi na drugi strani poti, kjer se je dvigala s tal zidana ograja, ki je segala odraslemu človeku nekako do pasu. Da, ravno ob zidu so bile najboljše in te so zvabile kožo s parobka na Mačjo stezo, kakor se je imenovala in se menda še danes imenuje ona pot na Grad.

“Meeeee!...” je zameketala žival, ko je osmukala robide in najbrž od samega dolgega časa začela tuhtati, kaj neki je za zidom.

“Ko bi bila kozel, ne bi bila tako radovedna”, se je pozneje prepričeval Tonček. A dejstvo je, da se je Tončkove tete koza Meka dignila na zadnje noge, se s prednjimi uprla na zid ter stegnila vrat.

Kaj je videlo njeno, v čednosti, ki se ji pravi zmernost, bolj malo vzgojeno oko? — Vrt, lep vrtiček ene izmed hišic, kakor je bila tetina, ki so se vrstile ob poti na Grad prav od Florijanske cerkve. Zid je bil namreč vrtna meja, kajti tik pod seboj je koza Meka zagledala gredice. Žal so bile mnogo niže kot pot, na kateri je stala. Na gredicah pa — — —

Zeljate glave, ohrovat, sladke kolerabe... Ah! Same brote, ki rastejo sicer tudi na tetinem vrtu, toda gorje ako bi se jih le dotaknila! A tu je na tujem in v bližini ni nikogar...

Meka v svojih kozjih možganih ni prišla do drugega zaključka kot do tega, da je zelje dobro, ohrovat boljši in kolerabe prava slaščica. Torej bo mogla celo izbirati, da le pride na vrt. Da je njena vrv prekratka, močna in obenem trdno privezana na drevo ob Mačji stezi, vse to je požrešnost požrešna prezrla.

Niti trenutek je ni več vzdržalo. Samo še radostni “Meeeee!...” in že se je pognala preko zidu. Skočila je v globino, a preden je prišla do oblubljenega, pojedine, ji je vrv neusmiljeno zadržila vrat...

Uboga Meka tete France je žalostno končala pol metra nad slastnimi kolerabami, po katerih je še v poslednjih trenutkih zavijala oči — — —

Ko so razbojnika Tončka čez kako uro le srečno ujeli orožniki, je prišel gledat, kako se pase varovanka. Dečko je onemel od začudenja: koze nikjer, vrv pa napeta čez Mačjo stezo kot struna... Takoj je bil na zidu, kjer ga je pogled na nesrečno Meko tako prevzel, da je na ves glas zajokal. Pa naj še kdo reče, da nima ljubljanski grajski razbojnik mehkega srca!...

Tončka do pozne noči ni bilo domov. Teta je kozi že zdavnaj nastlala hlevček in bi jo rada pomolzla.

“Le čaka naj Tonček! Danes jih bo dobil,” je prepričevala samo sebe. Ko pa je končno prišel zgrevani grešnik sam domov in je takoj na pragu izdaval med ihtavim jokom: “Koza... koza Meka... se je — obeeasilaaa!...” je teta Franca od prese-nečenja pozabila na svoj trdni sklep...

VČASIH JE LUŠTNO B'LO, ZDAJ PA NI VEČ TAKO...

V dveh letih, kar je bil Tonček v Ljubljani, se je na Pintarčkovi domačiji v Potoku marsikaj spremenilo. Mati je prepisala posvetvo na Janeza, ki se je še isti mesec oženil, V hišo je pripeljal Bliskovo Micko iz Stične. Služila je za kuharico na Opčinah na Krasu pri stricu župniku. Ljudje so govorili, da jo je nagnal, dočim je ona trdila, da se je sama naveličala gosposke družbe. Toda vaščanke ji niso verjele, kajti prinesla je domov vse polno gosposkih in polgosposkih navad, ki niso bile nikako spričevalo za njeno “naveličanost”. Rute ni dala nikoli več na glavo in pri delu si je nerada umazala roke. Marijana je slišala prvi teden po sinovi poroki, ko so se stiške ženske pogovarjale iz cerkve gredoč: “Slep je bil Pintarčkov Janez, slep!...” Materi je bilo hudo. Saj je videla, da Bliskova ni

za grunt, in mu je branila. A kaj so pomagale prošnje, ko je Janez trma! Le mladi je vselej popustil, naj je rekla kar koli.

Tonček je zvedel o bratovi poroki. Mati je pisala teti Francki. Tudi o tem je dobil pošto, da je v Potoku po dolgih letih zopet zapela zibka. Sicer ne ona široka, ki je zibala njega in Nežiko, pa saj to ni važno. Zibka poje in on je postal stric. Res že četrič, toda zdaj se je tega prvič zuvedel v vsej stričevski resnosti. Takoj se je pobahal pred sošolci, izmed katerih še nobeden ni bil deležen te časti.

Da, kadar bo šel domov, bo kupil štiri medene kolače: za Francina dva, Lojzko in Mihca, za Ančkinega Lojzka in Janezovega Janeza. Moral se bo vendar izkazati, sicer ni nič boljši kot skopa teta Mica iz Gorenje vasi, ki je v času njegovega ljubljanskega šolanja zatisnila trudne oči. Pa ni nič s seboj nesla, prav nič, dasi je stiskala sleherni krajcar. O, stari pipec Tončku še ni izginil iz spomina!...

MASKA (s str. 193.)

Priznajmo, da je ta NOVA MASKA dobro zamišljena in kaj zapeljiva. Zato je tudi nevarna. Ljudje, ki nimajo navade, da si natikajo masko, tudi na obličjih drugih maske ne spoznajo lahko. Komunizem je žal še vedno premalo znana reč. Lahkoveren svet še vedno ne verjame, da komunist NIKOLI ne odpre ust, če si ni poprej nadel maske!

“Razmere” so bile take, da so titovci sprejemali povelja iz Moskve.

“Razmere” so bile take, da je Tito obrnil Moskvi hrbet...

“Razmere” bodo prinesle, če pojde komunistom setev v cvetje, da si bosta Moskva in Belgrad spet stisnila prijateljski roki. Glave titovcev so trenutno v “neodvisni” Jugoslaviji, njihova srca so v Moskvi in bodo ob drugačnih “razmerah” tudi glave za seboj potegnili.

Ne dajmo se vleči za nos komunističnim maskam, pa naj še tako lepo “bratsko” podobo nosijo!

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

K r s t i

V **Cabramatti** je krstna voda dne 11. junija obilila **Sonjo Hrvatini**, drugorojenko **Emila** in **Dore** r. **Kalčič**. Botrovala sta **Jože** in **Marija Dekleva**.

V **Leichhardt**, cerkev sv. Columbe, je dne 18. junija prejela sv. krst **Ana Jožica Nemanič**, drugorojenka **Jožeta** in **Marije** r. **Berne**. Botrovala **Rudolf** in **Marija Mavrič**.

V **Paddington** so dne 25. junija prinesli h krstu iz **Redferna Francko Zore**, prvorojenko **Otona** in **Štefke** r. **Samsa**. Botrovala **Janez** in **Angela Jamšek**.

V **Blacktownu** sta dne 2. julija postala kristjana dva novorojenčka:

Peter Ciril Židan se je pridružil bratcu **Tončku** in sestrici **Marleni** v družini **Antona** in **Angele** r. **Nahtigal**, ki žive v **Doonsidu**. Botrovala **Lojze** in **Zofija Bolte**.

Tomaz Leo Kovačič, drugorojenec družine **Jožefa** in **Marije** r. **Štemberger**, žive v **Schofieldsu**. Botrovala **Rudolf** in **Marija Cegljar**.

Srečnim staršem in nadnaravno prerojenim malčkom iskrene čestitke!

P o r o k e

V **Paddington** sta si prišla obljubiti večno zakonsko zvestobo dne 1. julija **Stanislav Kolar**, doma iz **Beltincev**, in **Marija Zver** iz **Odrancev**. Obe župniji sta v **Prekmurju**. Nevesta je le malo dni poprej prifrčala k svojemu ženinu iz **Avstrije**.

Wentworthville je videl slovensko poroko v odnotni cerkvi prav tako 1. julija. Zakrament sv. zakona sta si dala **Danilo Šajn**, doma iz **Ilirske Bistrice**, in **Zofija Smerdel** iz **Podgraj**. Tudi ta nevesta je na ženinov "poklic" malo prej dospela preko morja.

Obema paroma vse **DOBRO** na skupno življenjsko pot!

Tudi smrt je žela

Dobro pripravljen za odhod v večnost je po težki operaciji dne 19. junija v bolnici izdihnil svojo dušo **Henrik Pantner St.**, iz kraja **Toongabbie** blizu **Blacktowna**. Dočakal je 65 let. Pogreb je bil 22. junija po sv. maši v **Blacktownu** na pokopališče **Riverstone**. Za rajnim žaluje vdova s sinoma **Emilom** in **Henryjem**, ki sta oba poročena.

Naj blagemu možu, ki smo ga dolga leta redno videli pri slovenski službi božji v **Blacktownu**, pogosto tudi na naših romanjih, sveti večna luč!

"Plavaj, plavaj, barčica!"

(Fantje in dekleta se igrajo v hostelu p. Bazilija v Melbournu)

NI JE POTI NAZAJ...

Povest davne Avstralije

Tistim, ki želite brati o preteklosti Avstralije, bo s to Kampusovo povestjo močno ustrezno. Napol zgodovina, napol pisateljeva domišljija, pa v skladu z zgodovino. Izhajala bo v vseh ostalih letošnjih številkah. Njen naslov bi lahko tudi bil: Srečanje dveh dob (kamene in moderne). — Ur.

I.

BENNILONG JE BILO IME MLADEMU MOŽU, črnemu avstralskemu domačinu. Živel je enako življenje kot ves njegov rod. Le to ga je ločilo od drugih mož in fantov, da je mnogo razmišljal o pesmi čarovnika Kuuronga, prireditelja ceremonij in slavnega pevca črnega rodu. Ko se je ljudstvo zbiralo ob večerih na bojni ples — corroboree — je Kuurong pel poleg zelo starih pesmi eno novejšo — o tajinstveni ladji s peruti in čudnih dvo-nožcih, oblečenih od nog do glave. Kakih osemnajst let bo od tega, ko so se nenadoma pojavili ob obali, pa kmalu spet odšli. Avstralci so zastonj ugibali, kakšna bitja so bila. Morda možaki bojovníki, morda ženske potepenke. Precej razburjenja je bilo takrat med Avstralci, pa ko so leta minevala in ni bilo nadaljnjih obiskov, je kmalu steklo življenje po starem. Bennilong se je motno spominjal, da je videl z lastnimi očmi bele peruti na morju, drugega nič. Čarovnikova pesem je vedela več. Kadar jo je Bennilong slišal, si je rekel na tihem:

“Vrnejo se! Ko so enkrat zavohali našo zemljo, naj so prišli od koderkoli — vrnejo se!”

Medtem je rod živel po svoje, prirejal “corroborees”, nastavljal divjačini zanke, lovil ribe in učil mladino brati sledove. Letine so bile dobre in ljudstvo se je množilo. Poedinci so odmirali, nekaj od starosti, nekaj od bolezni, neredki zavoljo pogleda na “pointing bone”. Umrli je tudi Kuurong in z njim je umrla pesem o perutasti ladji. Mladi Bennilong pa ni pozabil na ladjo. Saj se mora vrniti!

Ni minil dan, da bi ne šel skrivaj na obalo, sedel na visoko skalo in oprezoval. Prišel bo dan, ko se bodo bele peruti spet prikazale na sinjem obzorju nepreglednega morja.

II.

Tudi v daljni Angliji, o kateri se Bennilongu še sanjalo ni, so v času med 1770 in 1787 skoraj pozabili, da je njihov rojak, kapitan Cook, odkril novo zemljo daleč doli na jugu in ji dal ime: New Holland. Imenovali so jo tudi Terra Australis Incognita — neznana dežela na jugu. Res, neznana, strahotno oddaljena, kdo bi se hotel zanimati za njo?

Pa je nekoč pred vlado v Londonu padlo vprašanje: Kam s kaznjenci, ko so ječe zanje postale premajhne? Tedaj so se spomnili Avstralije — vprašanje je bilo rešeno! Prikimala je vlada, prikimal je kralj George III. V Avstraliji ne bo treba graditi ječ, mogočni evkalipti bodo dali streho kaznjencem in služili namesto obzidja.

Res, tudi nasprotni glasovi so planili na dan. Kaj? Z zločinci in kaznjenci hoče britanski imperij začeti novo kolonijo? Nikakor, to ne sme biti! Sam kapitan Arthur Phillip, ki ga je vlada imenovala za prvega svojega poverjenika v Avstraliji, je sprva močno dvomil nad politično modrostjo vlade. Polagoma se je vdal. Zagledal se je v bodočnost v drugačni luči. Po prestani kazni bodo ljudje spet svobodni, ostali bodo v Avstraliji, si izbrali vsak svoj košček ondotne zemlje in jo mirno obdelovali. Zase in za svobodne sinove in hčere.

Začeli so pripravljati prvo odpravo kaznjencev. Pristanišče je oživelo, več mesecev so trajale priprave. Prišel je dan, ko je imela prva ladja oditi na morje. Množica ljudi se je zbrala na obali. Veliko je bilo radovednežev, veliko takih, ki so je mali od svojcev solzno slovo, od obsojencev in pomrščakov, ki so jih imeli odpeljati. Žalostne ženske so posedale po zabojih in molile k Bogu za srečno pot in še bolj srečno zopetno svidenje.

Dolge kolone kaznjencev so se krajšale, ko so ladje požirale vstopajoče. Tu pa tam je glasno zastokal kaznjeneec, ko so se mu okovi zarezali pr globoko v mišičevje. Končno je prispel zdravnik dr. White z lekarniško torbo v roki in do zadnjega segal v roke prijateljem in znancem. Tudi anglikanski pastor Rev. Richard Johnson s soprogo je bil pripravljen na odhod.

Ladje so druga za drugo dvigale sidra in spuščale stranska jadra. Veter se ja počasi nabiral v jadra in težke ladje so komaj vidno drsele na odprto morje. Hreščeča množica na obali se je razhajala.

Kapitan Arthur Phillip je zapustil poveljniški stolp in odšel v svojo kabino.

III.

Bennilong se je vračal z lova. Težak kenguruju mu je visel čez pleča, v desnici je držal kopje. Ni si mogel kaj, čeprav tako otovorjen, si je počasi utiral pot do svoje razgledne skale. Ves začuden je napol oko, ko je ugledal na razigranem morju je daleč pred seboj nekaj novega. Svetlikalo se je in očitvidno prihajalo bliže in bliže. Čez čas si je rekel:

“Bele peruti! Tiste iz čarovnikove pesmi! Vrnili so se, vrnili! Vedel sem, da se bodo!”

Pograbil je lovsko kopje, si načovoril kenguruja in se kmalu ves upehan ustavil v naselju, kjer je stala tudi njegova mia-mia, preprosta koliba.

“Vrnili so se, skrivnostni tujci se bližajo obali!”

Vse pleme je prisluhnilo, si ponavljalo besede, nastalo je splošno razburjenje. Moški so segli po orožju in drveli za Bennilongom, ki je nehote postal njih vodja. V nekaj hipih so stali ob morju.

Črni Avstralec oborožen s sulicami, bumerangom in ščitom. Oblečen v posumovo kožo. (Slika iz Vrhovčeve knjige: Avstralija in nje otoki)

Morska pošast je bila zdaj že prav blizu. Mršavi Bennilongovi bojovníki so si nameščali vitka koplja z dolgo nazobčano palico, na tleh pred vsakim sta ležala dva bumeranga, po ena smrtna palica in osebni obrambni ščit.

Vse je bilo pripravljeno za spopad. Perutaste ladje so že spuščale v morje čolne, vse drugačne kot so jih poznali Avstranci. Niso bili iz ljubja. Na

Misli, July, 1961

njih so se začele prepeljavati z ladje na obalo množice čudnih dvonožcev v rdečih suknyah. Boječe so se ogledovali po okolici, če morda ne preti odkod nevarnost. Ali so slutili, da preži nanje Bennilongova zaseda in se bo vsak hip usula nanje toča smrtonosnih kopij in bumerangov...?

Toda črni bojovníki so imeli preveč neznan prizore pred sabo, niso se mogli odločiti za nagel sunkovit napad. Eden od njih je slučajno dvignil pogled preko ladje na odprto morje in preplašen vzkliknil. Cela truma nadaljnjih beloperutastih pošasti se je pomikala bliže. Koliko? Vseh deset prstov na rokah in še enega na nogi je bilo treba pokazati, da si vedel število.

Kaj bi premogla Bennilongova četica proti takemu številu tujih vsiljivcev? Sicer pa — saj ni podoba, da bi bili tujci bojovníki, niti ne roparji deklet in žen. Niso oboroženi s kopjem in tudi s kamenitimi sekirami ne. Nekakšne svetlikajoče se palice nosijo čez ramena. Le čemu jim služijo? Počakajmo nekoliko! Ko bo luna razsvetlila njihova mlečna obličja, si jih pobliže ogledamo. S to mislijo je Bennilong čakal in z njim njegova bojovníška četa.

Noč je legla na zemljo, rumene iučke na ladji so druga za drugo ugašale. Kričeča pesem avstralske srake (magpie) je utihnila. Izza oblakov je priplavala polna luna in obsijala s svojo medlo svetlobo palubo, kjer sta sedela kapetan Phillip in njegov prijatelj Collins v pogovoru v pozno noč.

Končno sta si želela ugoden počitek in se razšla. Phillip je vrgel še zadnji pogled na svoj dnevnik, pridejal nekaj vrstic in podčrtal datum: **19th of January 1788.** (Dalje.)

Brisbane. — V nekaj zadnjih številk MISLI omenjate knjigo prof. Vrhovca “Avstralija in nje otoki.” Vprašali ste, da-li ima kdo med nami to knjigo. S ponosom lahko povem, da mi je poleg mnogih drugih poslala tudi to knjigo moja rajna mama. Je res vredna čitanja, čeravno je več kot pol stoletja stara. Ob njej se neposredno spominjam mame, ki mi je nekoč pisala, da vedno znova jemlje v roke to knjigo in ob njej misli name. Živo se je zanimala za Avstralijo in posebej za državo Queensland. Opazila je, da smo 1.1959 obhajali stoletnico, odkar se je Queensland ločil od N.S.W. in postal samostojen. In takrat mi je mama poslala čestitke ter želela Queenslandu vsestranski lep razvoj za bodočnost. — **Janez Primožič.**

KOTIČEK NAŠIH MALIH

Odkar je odšla gdična Neva in sta potem kmalu obnemogla znana nam Slavka in Slavko, je "kotiček" — zaspal... Če je bilo mnogim ali samo nekaterim žal, tega ne vem. Meni je bilo. Odkar so pa v Melbournu začeli s "slovensko šolo", je prišlo novo upanje za Kotiček. Zdaj se je ponudila gdična Anica — toda sami čitajte njeno pismo. Jaz moram le še to povedati, da je prostor za Kotiček v MISLIH odstopil — g. Vampec! Naročil je, naj objavim v tej številki njegovo slovo in se zahvalim "za trud, ki ste ga imeli z branjem njegovih prispevkov". Anici in g. Vampcu — najlepša hvala! Ur.

Ljubi moji otroci:—

Vem, da Vam bo okoli ustnic zakrožil ponosen smehlaj, ko boste v MISLIH zopet zagledali svoj Kotiček. Kajne, da ga boste pridno brali in seveda tudi vanj pisali?

Pišite, kar hočete. Pisemca pošiljajte meni (ali pa patru uredniku.) Vestе, jaz sem zelo vesela, kadar se poštar oglasi pri nas. Ta mesec ga bom še z večjo nestrpnostjo pričakovala, kajti prinašal mi bo pisma mojih prijateljkov iz različnih krajev Avstralije. Včasih bom tudi jaz napisala kako povestico, toda pglavitna bodo zmerom pisemca, ki jih pričakujem od Vas.

Zvedeli boste tudi kaj o naši slovenski šoli v Melbournu. Vsak mesec bo objavljen najboljši spis naših šolarjev. To se bodo kosali, kdo bo prvi! Tudi moji šolarji bodo z veseljem prebirali Vaša pisma. Tako nas bo Kotiček povezoval, da se drug

drugemu ne izgubimo, ko je Avstralija tako velika. Torej na svidenje, otroci! Drugič Vam sporočim, kdo mi bo prvi pisal.

Joj, skoraj bi Vam pozabila povedati, kdo sem. Sem šolar, prav tako kot Vi, malo večji, seveda, pa vendar šolar. Pa recimo rajši: šolarica. Zato se bomo dobro razumeli, kajne? Samo vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu sem pa učiteljica v slovenski šoli v Melbournu. Otroke imam zelo rada. Mala Uršičeva Cvetka me med poukom kar pokliče: "Anica, boš mi napisala!" Vi jo pa posnemajte! Kajne, da ste vsi tako korajžni kot Cvetka, in mi boste pridno pisali? Anica bo pa Vam. Ker še ne vem Vaših imen, Vas za sedaj kar vse skupaj pozdravljam.

Moja naslov je: Miss Anica Srnc
110 Napier St.,
Fitzroy, VIC.

Zdaj pa berite, kako je ena mojih učenk napisala zgodbico, ki jo je slišala v naši šoli!

Drvar in povodni mož

NEKEGA DNE JE DRVAR sekal drva blizu vode. Kar naenkrat mu je padla sekira v vodo. Ubogi drvar se je vsedel na travo in žalostno jokal, ker je izgubil sekiro. Povodni mož ga je slišal in je prišel iz vode z zlato sekiro in ga je vprašal: "Je to tvoja sekira?"

Drvar je odkimal in rekel: "Ne, to ni moja sekira."

Povodni mož se je vrnil v vodo in prišel nazaj s srebrno sekiro in je vprašal: "Kaj je to tvoja sekira?"

Drvar je odkimal in rekel:

"Ne, to ni moja sekira."

Povodni mož se je vrnil v vodo in prinesel pravo sekiro in je vprašal:

"Kaj je to tvoja sekira?"

"In drvar je rekel:

"Ja, tista pa je moja sekira."

In zato, ker ni lagal, povodni mož je dal drvarju vse tri sekire. Drvar je bil tako vesel, da je šel domov in povedal vsem svojim sosedom, kaj se mu je dogodilo.

Neki drugi drvar se je smislil (domislil), da bi tudi on poskusil. Kadar je prišel tja, je vrgel sekiro v vodo in se je vsedel na travo in je začel (začel) jokati. Povodni mož ga je slišal in je prišel iz vode z zlato sekiro in ga vprašal:

"Kaj je to tvoja sekira?"

In drvar je rekel: "Ja, to je moja sekira."

Povodni mož je bil tako jezen, da mu ni dal ne zlato ne srebrno in ne njegovo sekiro, zato ker je lagal.

— Anica Brne

Ali govorite slovensko?

(Iz ameriškega časopisa.)

THE WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION CLUB, of which Dr. C.P. Ivancie (Ivančič) is president, sponsors a weekly class in the Slovenian language, conducted by the Rev. Leopold Mihelich, assistant pastor of Holy Rosary Church in Denver, Colorado.

The classes are held every Monday evening at 7:30 p.m. in the newly remodeled meeting room at rear of Holy Rosary Church, 47th and Pearl St. Anyone interested in the Slavic languages and history is welcome to attend. There is no tuition charge. All the classes are extremely interesting. From 20 to 30 students are in attendance every week. Last month one of the sessions was attended by a reporter for the Rocky Mountain News. After a half hour drill in common everyday expressions, — "Lahko noč" (good night), "Dobro spite (sleep

well), "Ali govorite slovensko?" (do you speak Slovenian?), "Malo" (a little), "Kakšen dečko" (what a guy) — Father showed us some beautiful colored slide pictures of his native "Zelena Štajerska" (Green Styria) in Slovenia to the accompaniment of soft Slovenian folk music on his tape recorder. The pictures emphasized the greenness, beauty, and fertility of the valleys and mountainsides of Slovenia, as well as some of the modern buildings and bridges constructed after World War II, contrasted with the ancient castles and fortresses of medieval times.

KAKŠEN DEČKO!

Father Leopold Mihelich, the instructor of the Slovenian classes, also teaches French in the Holy Rosary grade school, in Denver, Colorado. He is a displaced person from Yugoslavia, and had some harrowing, hair-raising experiences during the war years. He narrowly escaped death on several different occasions. Finally, in 1946 after the Communists had taken over the government, Father Mihelich was forced to flee his beloved homeland.

Otroci raznih narodnosti so nastopili v svojih značilnih nošah v Canberri o priliki "Citizen's Convention" v februarju.

Številna slovenska skupina v Canberri naj bi poskrbela, da bo prihodnjič med njimi tudi naš zastopnik ali zastopnica!

V nedeljo 6. avgusta pop.

Za letošnje romanje v avgustu, v čast Mariji Vnebovzeti, smo izbrali nekoliko bolj oddaljen kraj. Vemo pa, da mnogim ne bo "oddaljen", saj dosti naših ljudi živi v Blacktownu in naprej gor do St. Mary's in čez.

Marayong je prva postaja **onkraj Blacktowna** na progi **Blacktown — Riverstone — itd.**

Takoj pri postaji je cerkev, podružnica blacktownske župnije, dovolj velika, da nas sprejme. Poleg nje dvorana, kjer se bomo zbrali po pobožnosti v cerkvi.

S p o r e d :

- 1:30 zbiranje udeležencev za procesijo;
- 2:00 procesija z molitvijo rožnega venca;
- 2:30 pridiga, nato pete litanije MB in blagoslov.

Oddaljeni lahko združite romanje s sv. mašo v Blacktownu ob 11. uri. Cerkev je tudi v Blacktownu le nekaj minut od postaje na St. Patrick ulici. (Okrepčila si prinesite s seboj.)

Za družabni sestanek v dvorani po pobožnosti v cerkvi bodo poskrbeli Slovenci v bližini sami. Igrala se bo tombola, da ne bo nikomur dolgčas.

Vsi prijazno vabljeni!

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

Službe božje

Nedelja 16. julija (tretja v mesecu): Leichhardt, sv. Jožef ob 10:30.

Nedelja 23. julija (četrti v mesecu): St. Patrick, Sydney ob 10:30.

Nedelja 30. julija (peta v mesecu): WOLLONGONG, katedrala ob 5. popoldne. Vse drugo kakor po navadi.

Nedelja 6. avgusta (prva v mesecu): Blacktown ob 11. Popoldne romarska pobožnost v Marayongu nedaleč od Blacktowna.

Nedelja 13. avgusta (druga v mesecu): St. Patrick, Sydney ob 10:30.

NE POZABITI!

Vnebovzetje Marijino pride letos na torek 15. avgusta. To je eden redkih zapovedanih praznikov v Avstraliji. Naj se vsak potruži k sv. maši ta dan, dolžnost veže kakor za nedelje, ako je le mogoče. Povsod bodo tudi večerne službe božje.

To skupino romarjev je ujela kamera Stanka Šušteršica na majskem romanju v Marrickville.

NA PISMO IZ RICHMONDA, VIC.

(Glej št. 6, stran 187)

1. Treba je vedeti, da tu v Avstraliji vse vzdrževanje verskih zadev — župnij, cerkva, šol, dvoran, duhovnikov, šolskih bratov, nun itd — sloni samó in izključno na prispevkih vernikov. Država ne prispeva ničesar v denarju, pač pa daje nekaj drugega, kar je vredno več ko denar — **popolno svobodo vere in njenega udejstvovanja.**

2. V Avstraliji je po državni ustavi uzakonjena ločitev države in Cerkve (in to velja tudi za nekatoliška verstva), ni pa ločitve od vere v Boga. Uradna Avstralija priznava Boga in je vesela, če ga priznavajo tudi njeni državljani in svojo vero vanj tudi v dejanju kažejo. Le en dokaz: Del vsote, ki jo daš v podporo verskih zadev, lahko odbiješ od vsote, ki jo moraš navesti, kadar plačuješ državi davek od svojih dohodkov (income tax). Z drugo besedo: Avstralija naravnost pričakuje od svojih prebivalcev, da od svojih dohodkov dajo vsako leto toliko in toliko v podporo verskih zadev, naj že bodo katoliške ali drugačne. Cerkve so tudi oproščene zemljiškega davka.

3. Kar država pričakuje, to naša Cerkev svojim vernikom zapoveduje. Poleg znanih pet **cerkvenih zapovedi** je tu še šesta (enako v Ameriki, Kanadi in še kje): **Podpiraj Cerkev in duhovnike!** V danih okoliščinah je ta zapoved zelo razumjiva. Če hočejo verniki imeti svoje cerkve, duhovnike, sv. mašo, zakramente..., pač morajo vse to vzdrževati. To pa tudi vemo, da **cerkvene zapovedi** ne vežejo vseh enako, v težkih okoliščinah pa sploh nehaajo vezati. Vzemimo za primer postno zapoved. Če nimaš predpisanih let, če nisi zdrav, če ne moreš sam izbirati jedi itd, te postna zapoved ne veže. Podobno tudi glede šeste. Bogataša močno veže, manj premožnega ne toliko, siromaka sploh ne. Zato se ta zapoved navadno glasi: **Podpiraj Cerkev in duhovnike po svojih močeh in in zmožnostih.**

4. Kako v praksi izvesti zapovedano podpiranje, splošna zapoved prepušča škofom, škofje pa pogosto krajevnim župnikom. Marsikje je tako urejeno, da imajo verniki za vsako nedeljo kuverte (dobe jih ob novem letu), vanje položijo svoj prispevek in ga oddajo v "peharček", ko možje po-

birajo po cerkvi. Drugod pa vržejo kar brez kuverte, kar se jim zdi prav. In navadno pobirajo po dvakrat: Prva zbirka je za vzdrževanje duhovnikov, druga za potrebe župnije in njenih poslopij.

5. Koliko je treba dati? Po večini je prepuščeno vsakemu verniku, da odloči, koliko "po svojih zmožnostih" lahko da. Včasih pa nastanejo v župniji posebne potrebe (nova cerkev, šola, dvorana... mora priti), ki bodo zahtevale izredne vsote. V takem primeru se župnik sporazume s škofom in svojimi verniki, kako se bo potrebna vsota zbrala. Včasih si napravijo zelo podroben načrt in skušajo vsakega farana nagovoriti, da se obveže (morda kar s podpisom) za gotovo vsoto, ki jo bo izplačal v teku dogovorjenega časa. V takih primerih ni prav nič čudnega, če slišite župnika na prižnici o tem govoriti in opominjati farane, naj ne pozabijo na dano obljubo...

6. Zdaj pridemo do "Christmas & Easter Offerings"... Ker je izmenjavanje darov ob teh praznikih (zlasti božičnih) nekaj splošnega, ni čudno, če je prišlo v navado, da se verniki ob teh časih tudi svoje cerkve posebej spomnijo. Ena navada uvede drugo — uvedle so se posebne "božične in velikonočne" kuverte. Ni pa na njih zapisano, koliko moraš dati. Tudi tu velja "po svojih zmožnostih". Je pa gotovo najbolj preprost način "darovanja" ali "ofra", da že doma deneš nekaj v kuverto in jo v cerkvi z eno samo kratko gesto oddaš, ne da bi motil sebe in druge.

7. Zapisal sem že, da ni nič čudnega, če slišimo duhovnika s prižnice govoriti o podpiranju cerkve. Morda je tak opomin prav posebej na mestu pred božičem in veliko nočjo — zakaj pa ne? Tedne in tedne poprej ljudje kupujejo "presente" zase in za druge, na cerkev pa tako lahko pozabijo. Seveda pa ni na mestu, če duhovnik "zmerja", namesto da bi le bolj ali manj krepko "opomnil". Če je tisti duhovnik, ki g. Stanko o njem piše, tako govoril, ga ne mislim prav nič izgovarjati. Le to bi rekel: Tudi duhovnik je človek — človeki pa imamo zelo različne značaje: mehke in trde, prijetne in neprijetne, nekateri naravnost odurne. Vsak se izraža v skladu s svojim značajem. Ne verjamem pa, da bi bilo med avstralskimi duhovniki mnogo takih, kot tisti v Richmondu (če je g. Stanko tisto tam slišal). Kakšno skušnjo imate drugi drugod? Končno pa še en pomislek: Naš dopisnik sam priznava, da vsega ni razumel. Kaj pa, če tudi tega ni dobro razumel, kar je mislil, da razume?

(Dalje str. 221)

VILLAWOOD

Od avgusta dalje je vaša služba božja prenesena od prve nedelje v mesecu na četrto. Tako bo odslej vsak mesec.

Naslednja služba božja bo torej šele v nedeljo 27. avgusta ob navadni uri (ob 10.)

Misli, July, 1961

“VERIGA”

VESTI SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY

Z nastopom zimskih dni je naše društveno življenje ponovno oživel. Ne sicer tako, kot bi želeli, a napredek je le.

Društvo je imelo pretekli mesec svoj družabni večer v Maccabean Hall-u (Darlinghurst), na katerem so se zbrali znanci in prijatelji. Kar lepo število nas je bilo. Seveda bi nas lahko bilo še več, če ne bi bilo toliko izgovorov in razlogov za izostanek. Vkljub slabemu vremenu je večer dobro uspel in zadovoljil navzoče.

Članstvo

Odkar je treba plačati letno članarino, je število finančnih članov bolj majhno. Ljudje pač mislijo, da je škoda dajati denar, če od tega ni koristi. Seveda se moramo z njimi v tem strinjati, a istočasno povedati, da plačilo društvene članarine ni stran vržen denar. Če pogledamo zadevo s popolnoma materialne strani, vidimo, da si ljudje s plačanjem letne članarine denar celo prihranijo. Vsak finančni član ima namreč prost vstop na vse društvene prireditve, ki jih je na leto od 6 do 12. Povprečna vstopnina na društvenih zabavah je 10/- za moške in 5/- za ženske. Zdaj pa računajte! Razen tega ne bo Slovenec, ki je narodno zaveden in želi vsaj malo pomagati slovenski organizaciji, pričakoval od vplačane članarine 100% obresti.

Odbor

Društveni odbor ima svoje redne mesečne seje, katerih se odborniki redno udeležujejo. Razveseljivo dejstvo je, da je gdč. Vodopivčeva ponovno prevzela dolžnosti kulturnega referenta, ki jih je že v preteklih letih tako nesebično izvrševala. Za blagajno pa skrbi g. Mile Klemenčič J.P., ki je prevzel mesto društvenega blagajnika.

je večini znana Finžgarjeva ljudska igra, ki jo nameravamo postaviti na oder 5. avgusta 1961 in sicer v Maccabean Hall-u, kjer smo imeli našo zadnjo zabavo. Snov igre je zajeta iz domačega vaškega življenja. Predstavlja resnično zgodbo, ki se dan za dnem ponavlja tam, kjer eni “obračajo besede”, a drugi podpihujejo. Igralci se za svoj nastop resno pripravljajo. Kakšen bo uspeh, boste videli sami. Prireditve 5. avgusta ne bo večer s plesom — bo slovenski kulturni večer. Seveda se boste lahko po igri tudi zavrteli in sicer ob domačih melodijah, da bo bolj prijetno. Pridite točno. Med igro bodo namreč vrata v dvorano zaprta, da bo več miru. Sicer pa ni treba kulturnim Slovencev posebej poudariti, da igra ni ples, zato je treba priti točno ob napovedani uri.

Brezposelnost

Veliko število rojakov je trenutno brez dela. Nekateri so zaradi tega v velikih težavah in skrbeh. Žal jim nihče ne more pomagati. V takih časih šele vidimo, koliko lažje bi bilo, če bi imeli močno društvo, ki bi razen plesov in iger nudilo tudi finančno pomoč. Lahko bi ga imeli. Ali veste, zakaj ga nimamo? Pridite gledat igro, “VERIGA” vam bo dala odgovor!

Naslov društva.

Če želite pristopiti v društveno članstvo ali imate kakršno koli težavo, v kateri mislite, vam bi moglo društvo pomagati, pišite na: Tajništvo Slovenskega društva — Sydney, 86 Enmore Rd., Enmore, NSW.

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

vabi na igro v treh dejanjih:

VERIGA

Spisal Franc Salezij Finžgar
V soboto 5. avgusta ob 7. zvečer
Maccabean Hall, Darlinghurst
Po igri domača zabava

Vstopnina: za moške 14/-
N.B. zaradi visokih stroškov v zvezi z igro smo morali za to prireditve vstopnino zvišati.
za ženske 7/-
člani prosti

JUNIJSKA KRIŽANKA REŠENA

NOVE UGANKE

(Poslala Albina Konrad)

Vodoravno: 2 Planica, 8 pila, 10 Emil, 12, opeka, 13 truma, 14 rano, 16 Kras 17 torte, 20 malar, 22, avtor, 25 air, 26 Metlika, 29 ubogi, 31 močan, 33 lane, 34 Sava, 35 astre, 36 Banat;

Navpično: 1 spor, 2 plen, 3 stradež, 4 ni, 5 cerkev, 6 Amur, 7 klas, 9 Ipana, 11 imamo, 15 ar, 16 orati, 19 Tarim, 20 Mikula, 21 Lemont, 23 tlačan, 24 rudnat, 27 Eger, 28 kosa, 30 bas, 32 Ava.

Rešitev poslali: Alojz Meglič, Karla Twrdy, Albina Konrad.

Nesrečni škrat je spet malo ponagajal. Vendar je bilo lahko opaziti, da je pri "Navpičnem" treba brati: 10, 12, 13, 14, to je med 8 in 16.

Za današnjo številko pa ni nihče nič poslal. Pa ja ne zato, da bi imel nekaj oddiha — škrat??? Pri Križankah se res počuti mrha nemarna kakor doma...

1. Glavno mesto

Da je ČEŠKOSLOVAŠKA slovanska država v Evropi, seveda vemo. Vemo tudi, da je njeno glavno mesto zlata Praga. Ali pa tudi vemo, da se v imenu te države skriva ime glavnega mesta neke druge evropske države? Katere?

2. Matematika.

Takole stoje številke:

1	2	3
4	5	6
7	8	9

Če seštevaš navzgor, poprek, poševno, dobiš zmerom drugačno vsoto. Zdad prestavi številke tako, da dobiš pri seštevanju vsoto 15 iz vsakih treh števil navzdol, poprek in v diagonali.

3. Moder mož

Kaj ima moder mož vedno pred očmi?

RICHMOND

(s str. 219)

8. Prav gotovo je res, da imajo nekatere avstralske župnije visok odstotek novih priseljencev, ki so že kar dobro situirani in se v gmotnih zadevah že odlično spoznajo (niti sedanja "depresija" jih ni kaj prida prizadela), šeste cerkvene zapovedi si pa še niso vbili ne v glavo ne v srce... Vsekako zaslužijo primeren opomin. Kaj naravno je, da duhovniku taka počasnost udari na živce. Zapisal sem: "primeren" opomin. Če se pa duhovnik, ki čuti, da je opomin potreben, ne zna "masati", pač on sam zasluži "primeren" opomin... Seveda tem vrstice ne bodo prišle pred oči onega, ki mu preiskujemo srce in obisti in — jezik. Ampak če je rekel, da ima dolžnost dati svoj "Christmas & Easter dues" tudi tisti vernik, ki je šele dva meseca v Avstraliji (razen če je prinesel stotake s seboj...) bi bil na mestu o njem "primeren" dopis v melbournskem škofijemskem tedniku THE ADVOCATE, tam bi verjetno bral.

Toliko za to pot. Drugič pa — nadaljevanje pač. — Urednik.

PRIPIS: Kdor je to prebral, naj gotovo prebere tudi (v pričujoči številki) dopis iz Penritha v KRIŽEM. Ondotni župnik je pa pod kritiko od prav nasprotne strani. Bomo tudi o njem in njegovih "Jugoslovanih" še kakšno rekli. — Ur.

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

£ 4.0.0: Jože Zorman;

£ 3.0.0: Darko Kralj;

£ 1.0.0: Franc Bresnik, Alojz Čebokli, Ludvik Martin, Ivan Kovačič, Vera Kovačič, Neimenovana, Jožef Skubin, Franc Nusdorfer, Jože Kapušin, Anica Srnc, Ivan Kavčič, Edvard Žvab, Rudolf Uljan, Karla Twrdy, Petrina Pavlič, Andrej Grlj;

£ 0.10.0: Slavko Jaklič, John Porok, Jožica Grošelj, Franc Mirnik, Ivan Žele, Marjan Hrib, Janez Ivec.

Prisrčna hvala tem in nadaljnjim! Če bo tudi v drugi polovici leta tak "pritisk", bomo z januarjem lahko list še povečali! Na korajžo!

Na drugi strani pa: Na mnoge še čakamo, da se oglase z naročnino, če že ne tudi z darom. Polovica leta je za nami — NE POZABITE!

Avstralske Slovenije

NEW SOUTH WALES

Riverstone: — Pošiljamo Vam nevi naslov in se obenem prav pristrčno zahvalimo za redno pošiljanje MISLI. Zelo z veseljem jih čitamo, ker najdemo v njih veliko poučnega, lepega in zanimivega. Želimo dobivati list še nadalje. S spoštovanjem — družina **H. Hafner**.

Stanmore: — Pošiljam zaostalo naročnino in za naprej se odpovem MISLIM, ker mi ne prinesejo dovolj novic. — **Matilda Plešič**.

Sydney: — Članek v junijskih MISLIH pod naslovom: Slava najboljšim sinovom Slovenije me je pretresel. Moj nepozabljeni preblagi sin Marijan med njimi!?? Kdo ve? — žalostna mati **A.F.**

Penrith: — Napisati želim nekaj v spomin na na mojo rojstno faro. Tu v Penrithu se mi zdi cerkev precej dolgočasna. Sv. maše so brez petja, oltarji bolj slabo okrašeni. Tudi otrok je malo pri mašah. Okolica je zelo bogata. Lepo bi bilo, da bi cerkev povzdignili, vsak bi šel vanjo z bolj veselimi srcem. V Penrithu živi več Jugoslovanov in vsi bi radi nekaj prispevali, da bi se cerkev obnovila. Vsako nedeljo se spominim na našo farno cerkev sv. Jakoba ob Savi. Njen god je 25. julija. Za župnika je že tri leta g. dr. Ambrožič. Je srčno dober gospod in jako gospodarski. Vsa fara ga zelo spoštuje. Zelo se je zavzel za popravilo cerkve, ki je bilo jako potrebno. Fara je rada pomagala z denarjem in prostovoljnimi delom. Najprej so z velikimi stroški cerkev prekrili, potem jo začeli znotraj prenavljati. Razširili so vhodna vrata, da se ljudje manj drenjajo, zato je več miru v cerkvi. Postavili so tudi nov oltar, posvečen Brezmadežni. Je prekrasen. Blagoslovili so ga škof Anton Vovk. Sprejem nadpastirja je bil zelo slovesen, velika množica se je zbrala. Med sv. opravilom je bila cerkev natlačena kot škatlica za vžigalice, zunaj je pa ostalo ljudi še za eno cerkev. Spomin na cerkev, kjer sem bila krščena in birmana, mi bo ostal v srcu do konca dni. Zdaj sem še nova v Avstraliji, poročila sem se pa že tukaj in sicer v Paddingtonu. Vsem Slovencem prav lep pozdrav! — **Francka Dejak**.

Burwood: — Naprošamo Vas, da objavite v prihodnji številki naše sporočilo v zvezi z **romanjem v Marrayong prvo nedeljo v avgustu**. Smo namreč organizirali za družabni sestanek v dvorani po romanju nekaj drugačnega kot je bilo doslej. Upamo, da bo vsem udeležencev ustrezno, ker bomo imeli pravo TOMBOLO. Vsi vemo, kaj je tombola in kako se igra. Seveda ne bo brez dobitkov. Zato tudi zaradi tombole vabimo na to romanje vse rojake in rojakinje od blizu in daleč. Upamo, da se bomo v dvorani prav lepo imeli. Tombola bosta imela na skrbi Drago Ilijaš in Favsta Kariž. Na svidenje in dobro srečo vsem! — **Družini Kariž in Nagode**.

Fairfield: — Kadar čitam MISLI, se mi zdi kot lep domač pogovor, zato komaj čakam vsak mesec, da dobim košček te domačnosti v roke. Saj bo že 12 let, odkar sem v Avstraliji, pa se le ne morem prav privaditi. Ne na zimo o sv. Jakobu in ne na nekatere navade. Posebno smešno se mi zdi, ko se ljudje pozdravljajo s "halow". Kako lepo spoštljivo smo pozdravljali doma: Dobro jutro, dober dan, pa: z Bogom. Otroci smo vedno pozdravljali duhovnike s Hvaljen Jezus, isto je bilo v šoli. Lep pozdrav je bil najlepši zgled mladini, da je imela več spoštovanja do odraslih. Naj še opomnim, da bi v mojem zadnjem dopisu o sedmorčkih lahko prišel še ta stavek iz one revije: Leto 1931, 19. marca, je bilo usodno za mater, ki je morala dati življenje za sedmorčke... Prilagam rešitev križanke in pozdravljam. — **Karla Twrdy**.

Pripis ur.: Ko sem kot bogoslovec bil na poti iz Ljubljane na Dobrovo, sem srečal otroke, ki so šli iz šole. Pozdravljali so me: Hvaljen Jezus, hvala lepa za poDUK! Ugibal sem, kakšen "poDUK" sem jim dal, da je vreden posebne zahvale. Pa sem zvedel, da s temi besedami jemljo slovo od učitelja po zadnji uri. Navada je železna srajca, tudi mene niso znali pozdraviti samo s Hvaljen Jezus, moral je priti zraven še — poDUK. Avstralec bi se zadal, preden bi izrekel tako dolg pozdrav. Njegov jezik ima najrajši dvozožne, še rajši pa enozožne besede. "Halow" za pozdrav mu je kar dovolj, pa še tega rad spremeni v "Hlo". Tako ravna tudi z imeni. Naš Paddington mu je odločno predolg, skrajšal ga je v "Paddo". In še polno takega. Ga. Karla se bo vsemu temu in takemu privadila — v naslednjih 12 letih...

Toorak: — V Avstralijo sem prispela 11. maja 1961. Na ladjo v Melbournu nas je prišel pozdraviti p. Bazilij. Dal mi je eno številko MISLI. Komaj sem jo malo pregledala, sem sklenila, da se naročim. Želim imeti vse tiste prejšnje številke, v katerih je v nadaljevanjih "Esterina knjiga". Naročam tudi Dantejev "PEKEL" (žal nam je pošel, čakamo na novo pošiljko — ur.) Rada bi tudi vedela, če lahko sama kaj napišem za MISLI. (Zelo dobrodošla ponudba — ur.). Sklenila sem, da bom v Avstraliji vedno sodelovala s slovenskimi skupinami, da naš rod tukaj ne zamre. Tako lepo je čitati knjige in liste, ki so napisani z lepo domačo besedo. Šele zdaj v Avstraliji prav vidim, kaj pomenita besedi Slovenija in slovenski jezik. S spoštovanjem ostajam — **Jožefa Grošelj.**

Fitzroy: — Prijateljstvo me priganja, da napišem novico za rojake in rojakinje, eni od nas pa iskrene čestitke. Nisem samo njena prijateljica, tudi ponosna sem nanjo. V mislih imam tukajšnjo učiteljico slovenske nedeljske šole, gdično **Anico Srnečev.** Ne bom pisala o njenih uspehih med mladino, to se je že drugače razvedelo in se bo še. Bog da. Ni pa znano javnosti, da je Anica odlična dijakinja na tukajšnjih višjih šolah. Že pred novim letom je naredila maturo na kolegiju in sicer z dvema "second class honours". Menda bi se to reklo z dvema odlikama. Ta krasni uspeh ji je prinesel državno štipendijo (Commonwealth scholarship) za vstop na univerzo. Poleg tega so ji prisodili še "living allowance", to je prispevek za vzdrževanje, ki jo je opustil gmotnih skrbni. Zdaj študira na univerzi umetnostne predmete — "Arts course". Anica pravi: univerza ni šala, z dobro voljo se pa že rine naprej. Tako sem živo pričana, da nam bo Srnečeva Anica nekoč še v vse večji ponos kot nam je že danes. Zaključujem to kratko poročilo s ponovnimi iskrenimi čestitkami naši dobri Anici! — **Prijateljica.**

Shepparton. — Pošiljam Vam spet naročnino za list KATOLIŠKI MISIJONI in prosim, da pošljete v Argentino. Naročila sem se na list že v Trstu, pa tudi po prihodu v Avstralijo sem si ga obdržala. List mi je zelo priljubljen, je res zelo zanimiv, posebno ko opisuje življenje in delo naših misijonarjev po daljnih deželah — življenje polno žrtev. Imam vse letnike shranjene. Ne razumem, kako da ni več ljudi med nami, ki bi imeli smisel za tako zanimivo in poučno branje. Pa ko list s tako bogato vsebino stane samo en funt v našem denarju! Naj bi ga vendar vsaj še nekateri naročili. Zdaj pa še naročam knjige pri Vas, kakor

Misli, July, 1961

napisano.. vsega skupaj za 7 funtov. — **Marija Martin.**

Toorak. — Ko sem kot nova naročnica pregledala letošnje zvezke sem videla, da imam v Avstraliji someščanko iz Idrije. Nemalo me je presenetilo, ko sem našla v listu tudi sliko Idrije. Lepo pozdravljam preko MISLI rojakinjo go. Bernes. Tako po domače piše za "idrski kutu". Tudi jaz se ga rada spominjam, saj sem v njem živela 20 let, vse do prihoda v Avstralijo. Tudi ne bom pozabila "idrskih žlikrofov in prate". Sedeli smo pod domačo lipo in kleklali, saj so idrijske čipke znane daleč po svetu. Pozdrav vsem rojakom, posebno Idrijčanom, če je še kje kdo. — **Jožica Grošelj.**

Newport. — I am just writing to ask if you would transfer my late husband's subscription to MISLI over to his brother John. Being Australian, I cannot read your paper myself. My husband **Denis Ibič died** of T.B. Meningitis on 2nd May. Sincerely — **Ella Ibič.**

SOUTH AUSTRALIA

Adelaide: — Tudi jaz se kot naročnik MISLI prvič oglašam. Z veseljem rešujem tudi uganke. Ne delajo mi velikih težav. Po prihodu v Avstralijo sem postal kmalu naročnik. Želel bi zvedeti, kako je umrl rojak FRANC KOSEDNAR v Wollongongu. Če kdo ve, naj bo tako dober, da mi sporoči na naslov. Mnogo lepih pozdravov vsem bralcem MISLI, posebno pa znancem, ki so prispeli v Avstralijo v januarju 1959 z ladjo Queen Frederica. — **Alojzij Meglič, 34 Gibson St., Bowden, S.A.**

Mile End. — Bo že domala tri leta, odkar sem opozoril, da v MISLIH zelo manjka gospodarskih člankov, to je takih, ki bi priseljence, neizkušene v učinkovitem vrtnarstvu, trgogojstvu in sadjarstvu, kar moč dobro poučevali v teh strokah. Odziva pa še ni. Članki naj bi bili eventuelno podkrepiljeni s skicami. Je še vedno polovico zime in vsa pomlad pred nami letos, članki bi bili torej takoj na mestu, da bi se marsikateri bralec MISLI že letos ali vsaj drugo leto po njih ravnal. — **Miro Novak.**

ROMANJE V MARAYONG!

Stran 218

NAŠ SOSED MARS

P. B. A.

ČE JE SOSED, mora biti tudi vaščan. Seveda je, če pomislimo, da je med milijardami zvezd, ki so sonca v nadsvetnem prostoru, "naš" sončni sistem komaj majhna vasica. Naša zemlja in njen soplanet Mars sta si v resnici bližnja soseda in sovaščana.

Vendar smo dozdaj kukali v hišo tega soseda samo z ogromnimi daljnogledi. Na pet do njega se še nismo nikoli odpravljali. Zdaj se pripravljajo ruski kozmonavti in ameriški astronomi, da se res odpravijo na to sitno pot. Iz mnogih razlogov je pot zares sitna. Kljub temu pravijo, da v nekaj letih zakoračimo tja. Bomo videli, kaj bomo zagledali tam brez daljnogledov.

Kaj pa že zdaj vemo o neznanem in vendar znanem sosedu Marsu?

Od sonca je oddaljen 142 milijonov milj, dočim smo "mi" samo 93 milijonov. Pri svojem plesu okoli sonca se Mars in Zemlja včasih drug drugemu približata na 35 milijonov milj. Zato smo si ga večkrat že precej dobro ogledali in preračunali njegove skrivnosti. Vemo, da je njegov dan le za pol ure daljši kot naš, njegovo leto pa šteje 687 dni. Mars je za polovico manjši od Zemlje, njegova masa ni tako gosta kot naša, le kakih 70% znaša. Zato tudi njegova privlačnost naše ne doseže. Če bi kdo zviška telebnil na Mars, bi se trikrat manj polomil kot na našem planetu. To okoliščino je treba zapisati sosedu Marsu v priznanje.

Kako je pa z njegovim ozračjem, ki je v učenem jeziku atmosfera?

Sosed Mars ni brez zraka. Kako bi pa nas eden v njem dihal, je drugo vprašanje. Redek je ta zrak, dassi seže 125 milj na vse strani od soseda. Ker je redki, je njegov pritisk navzdol manjši, komaj dvanajsti del zračnega pritiska na Zemlji. In še ta nevarnost je, da se bo Marsova atmosfera "razkadila" v vesoljni brezračni prostor. Ker je pač privlačnost našega soseda precej pičila, težko drži muhasto atmosfero v svoji oblasti. Že na Marsovih tleh je tako redka, kot naša 10 milj od tal. Z dihanjem pljuč, kot so naša, bi bila čudna težava! Ima pa v sebi Marsova atmosfera kisik in vodo. To bi že bilo, so pa še druge sestavine v njej, ki niso vabljive za naša pljuča.

Kakšna je neki sosedova klima?

Nič ne zasluži pohvale. Razlika v klimi med Zemljo in Marsom je vse večja kot med Sydneyem in Melbournom. Pravijo, da termometer (če ga le imajo) podnevi zleze na 10 plusa po Celziju, ponoči pa na 50 minusa. To velja za poprečnost. Na-

ša Zemlja je toliko boljša, da se giblje njena temperatura med plus 15 in minus 30 po istem Celziju in poprečno. Na Marsu je v najboljšem primeru vse precej po sibirsko! Oba pola sta zabita z večnim ledom, morja in jezer nikjer.

Končno: Ali je kaj življenja na Marsu? Morda nekaj mahu in lišajev, namreč v našem smislu. Če je kaj višjega — rastline, živali, ljudje — mora biti drugače ustvarjeno kot pri nas. Vsaj za zdaj. Pravijo, da dandanes ni podobno, da bi se ljudje z zemlje, kakoršni pač smo, mogli seliti na Mars. Lahko se pa v teku milijonov (!) let razmere na Marsu toliko spremenijo, da bo selitev priporočljiva. No, pa počakajmo.

Nekaj je pa vendar še treba povedati o našem sosedu Marsu. Ima dve luni, ki je pa za vsako bolj primerno ime — mesec. Sta namreč obe moškega spola, tako se da sklepati iz imen. Eni je ime Phobos, drugi Deimos. Sta menda Grka, kali? Majhna! Komaj 10 milj v premeru. Brez zraka, kako pa. Phobos zapleše okoli Marsa v 7 urah in pol. Suče se torej več ko trikrat hitreje kot Mars sam. Zato vzhaja OD ZAHODA in pet ur in pol pozneje zajde na VZHODU! Takšno čudo! Pa ne more biti drugače, ker pleše hitreje kot Mars.

Deimos je še nakaj manjši od Phobosa, zasuče se pa okoli Marsa v 23 urah. Od vzhoda do zahoda potrebuje 66 ur. Pa ne more drugače, računni mu tako kažejo. Teče pač preveč vzporedno z Marsom samim.

Končno — zdaj pa res končno! Phobos je tako blizu Marsa, da je, z njega gledan, 80 krat večji kot naša luna, gledana z zemlje! Ze samo zato bi privoščil človek kozmonavtom ali astronomom, da bi se jim posrečilo poleteti k našemu sosedu v vas. Bi nam povedali, kakšna čudna marelja je tisti Phobos, če ga kdo pogleda z Marsovih tal. "Mi družji" si še nekaj milijonov let ne bomo upali na tako pot.

SLOVENSKI KROJAČ!

Izdelujem po vašem okusu:

poročne obleke, vse vrste moških oblek, ženskih kostimov, plaščev, hlač i.t.d.

Blago uvoženo

Iščem tudi krojaško pomočnico.

Martin Janžekovič

54 Australia St.,
CAMPERDOWN, Sydney.

**GOTOVO VAM JE ZNANO, DA ROJAKI
PO ŠIRNI AVSTRALIJI**

z največjim zaupanjem naročajo

DARILNE POŠILJKE

živil in tehničnih predmetov (bicikli, mo tocikli, scooterji, mopedi, radijski in televizijski aparati, fridžideri itd)

ZA SVOJCE V DOMOVINI

pri tvrdki

**STANISLAV FRANK
CITRUS AGENCY**

68 ROSEWATER TERRACE

OTTOWAY, S. A.

Telefon: 4 2777

Telefon: 4 2777

Ne glede na to, ali naročajo darilne pošiljke pri naši tvrdki, damo rojakom **ZASTONJ** navodila in nasvete v zadevah, ki spadajo v poslovanje naše ali sorodnih tvrdk.

DARILNE POŠILJKE LAHKO NAROČATE TUDI V BODOČE PO VELJAVNIH CENIKIH KATEREKOLI TVRDKI Z DARILNIMI POŠILJKAMI. NA TA NAROČILA 5% POPUSTA.

Poštne money ordere na ime S. Frank, P.O. Adelaide, je poslati skupno z naročilom.

V vseh potrebah se obračajte na tvrdko

Vašega zaupanja:

STANISLAV FRANK

68 ROSEWATER TERRACE, OTTOWAY, S.A.

ki je vodilna agencija za darilne pošiljke v Avstraliji

SOLIDNOST — POPOLNO JAMSTVO — BRZINA —
so značilnosti našega poslovanja.

VSEM SLOVENCEM ŠIROM AVSTRALIJE
JE ZNANO

DA JE NAJBOLJE NAROČATI
DARILNE POŠILJKE PRI TVRDKI

Dr. J. KOCE

G.P.O., BOX 670 PERTH, W.A.

KI JE NAJSTAREJŠA IN NAJVEČJA SLOVENSKA TVRDKA:

- A.) ZA DARILNE POŠILJKE VSEH VRST (HRANE IN TEHNIČNIH PREDMETOV)
- B.) ZA VPOKLIC DEKLET (ZAROČENK). VSEM TISTIM KI NAROČAJO PAKETE PRI NAS, DAJEMO INFORMACIJE ZASTONJ. POV DARJAMO, DA JE DR. KOCE PO TUKAJ-SNJIH VELJAVNIH ZAKONSKIH PREDPISIH UPRAVIČEN DAJATI INFORMACIJE O VPOKLICU OSEB V AVSTRALIJO.

ČE NIMATE PRI ROKI NAŠEGA CENIKA, LAHKO NAROČITE DARILNO POSILJKO PO CENIKU KATEREKOLI TVRDKI Z DARILNIMI POŠILJKAMI. V TAKEM SLUČAJU VAM PRIZNAVAMO 5%ni POPUST.

OBRNITE SE NA NAS GLEDE PREVODOV VSEH DOKUMENTOV NA ANGLEŠKI JEZIK, GLEDE POTNIŠKIH KART ZA LADJE IN AVIONE, GLEDE SLOVARJEV, VADNIC ANGLEŠKEGA JEZIKA, SLOVENSКИH KNJIG ITD.

NOVO! ODPRLI SMO POSEBEN ODDELEK ZA AVSTRALIJO (COUNTRY MAIL DEPT.), DA VAM OD TUKAJ LAHKO POSLJEMO OBLEKE, BLAGO ZA OBLEKE, ČEVLJE, HIŠNE POTREBŠČINE, TEHNIČNE PREDMETE (RADIO APARATE ITD.) IN TO V NAJODDALJENEJŠE KRAJE AVSTRALIJE PO TAKO ZMERNIH CENAH, DA BOSTE ZADOVOLJNI.

OBRNITE SE Z ZAUPANJEM NA NAS V VSAKI ZADEVI!

DR. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A.

Zastopnik za N.S.W. Mr. R. OLIP, 65 Moncur St., Woollahra, N.S.W.
Tel. 32-4806

Zastopnik za Viktorijo. Mr. J. VAH, 2 Kodre Str., St. Albans, Vic.
Tel. 65-9378